

PRITARTA
Vilniaus miesto savivaldybės
administracijos
Ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjo
2025 m. birželio 30 d. įsakymu
Nr. A15/25(2.1.4E-IKU)

PATVIRTINTA
Vilniaus lopšelis-darželis „Giraitė“
Direktoriaus 2025 m. liepos 1 d.
Įsakymu Nr. V-39

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1 Ugdymo programos atnaujinimo nuostatos

Programa atnaujinta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu „Dėl ikimokyklinio ugdymo gairių patvirtinimo“ (2023 m. rugsėjo 4 d. Nr. V-1142)¹, Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu „Dėl mokyklų, vykdančių ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (2023 m. sausio 30d. Nr. V-98)².

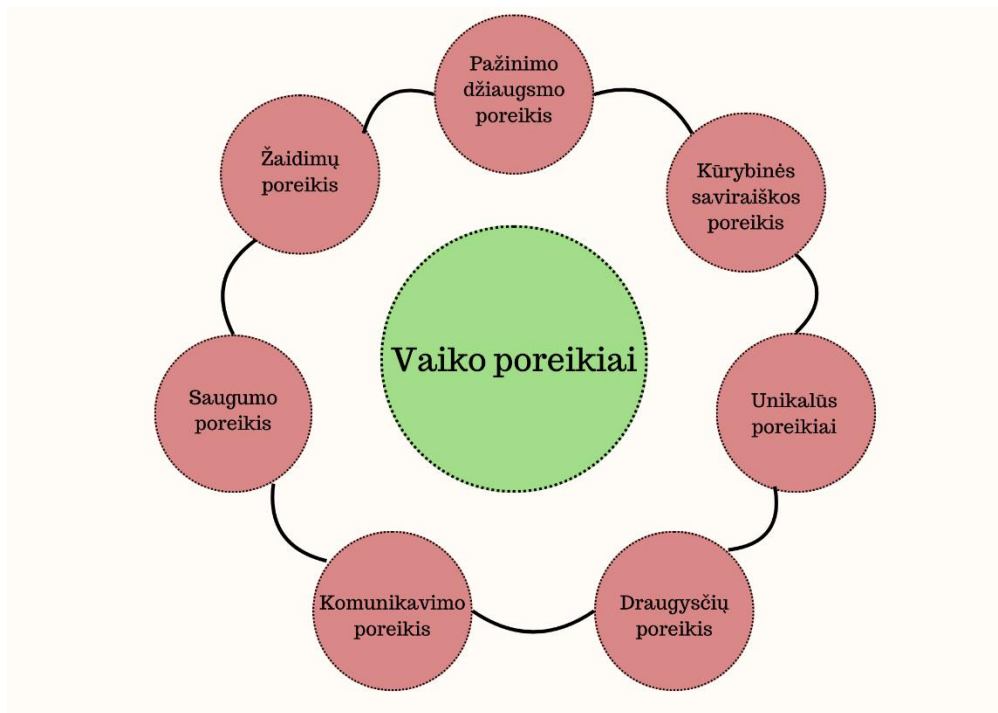
Atnaujinant ir kuriant kokybiško ugdymo programą, atsižvelgiama į pakitusius vaikų ugdymosi poreikius, įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą bei vaikų ugdymo(si) kontekstų kūrimą.

1.2. Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si)

Lopšelyje – darželyje „Giraitė“ (toliau - mokykla) ugdomi skirtingos socialinės padėties, asmeninės patirties, kultūros, įvairių gebėjimų vaikai nuo 1,5 iki 7 metų, atliepiami individualūs ir specialieji ugdymo(si) poreikiai. (1pav.).

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a>

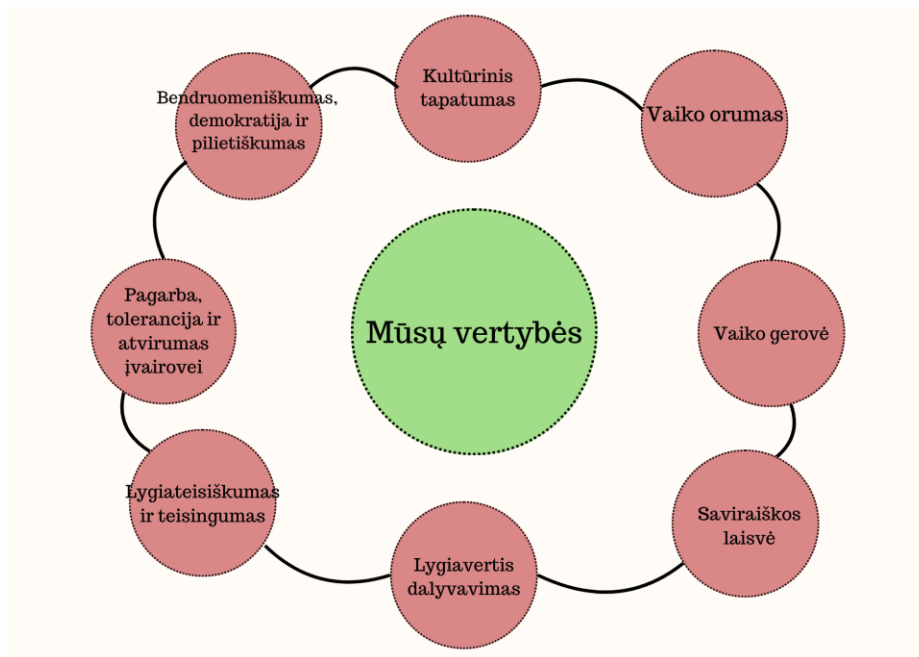
² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b73dca50a0dd11eda06e9a4a8dd92fc1>

1 pav. Mokyklos vaiko poreikių schema

Sėkmingam vaiko ugdymuisi svarbus kiekvieno vaiko aktualių poreikių tenkinimas ir turtinimas, dalyvavimas bendrame ugdymo(si) procese, eliminuojant galimus ugdymo(si) barjerus. Mokykloje sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui plėtoti savo galias ir gebėjimus, gauti reikiamą pagalbą, atsižvelgiant į ugdymo(si) raidos ypatumus. Mokyklos vertybės atliepia esmines universalios dizaino mokymuisi prieigos nuostatas (UDM).

Vaikų ugdymas(is) grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis vertybėmis (2 pav.):

2 pav. Mokyklos vertybių schema

Rengdami mokyklos programą, kurdami kokybišką ugdymo turinį remiamės raidos ir ugdymo teorijomis.

Konstruktyvizmo raidos teorija – tai teorinis požiūris į vaiko vystymąsi ir ugdymą, kurio pagrindinė mintis yra ta, kad vaikas aktyviai konstruoja savo žinias ir supratimą apie pasaulį per asmeninę patirtį ir sąveiką su aplinka. Šioje raidos teorijoje akcentuojamas aktyvus vaiko veikimas, jis klausinėja, eksperimentuoja, postuluoja, išbando naujas ir keičia esamas idėjas. Vaikas pats aktyviai bei savivaldžiai besimokantis, konstruojantis savo žinojimą. Remiantis konstruktyvizmo raidos teorija, akcentuojama jog vaiko ugdymuisi svarbu savivaldus patirtinis mokymasis, savarankiškas tyrinėjimas, eksperimentavimas, savo mąstymo struktūrų/schemų ir savo žinių apie pasaulį kūrimas. Mokytojas nuolat stebi, mokosi kurti naujas vaikų patirtis generuojančias aplinkas, atsižvelgdamas į vaikų mąstymo raidos stadijas ir individualius interesus.

Socialinė kognityvinė raidos teorija – tai teorija, kuri pabrėžia, kad vaiko raida vyksta per stebėjimą, modeliavimą ir socialinę sąveiką, o ne vien tik per asmeninę patirtį ar biologinį brendimą. Mokymas vyksta per stebėjimą, vaikai mokosi stebėdami kitų elgesį, jo pasekmes ir imituodami tai, ką mato. Šioje ugdymo teorijoje vaiko ugdymas nukreiptas į pozityvių socialinių santykių skatinimą, savireguliaciją, bendradarbiavimą, diskutavimą ir reflektavimą apie savo ir

kitų elgesį. Padeda vaikui formuoti pasitikėjimą savimi. Mokytojas yra modelis, kurio elgesys turi didelę įtaką vaikui, jis kuria sąlygas mokymuisi per stebėjimą: demonstruoja, aiškina, reflektuoja su vaikais elgesio pasekmes, skatina socialinę sąveiką, plėtoja vaiko gebėjimus mokytis kaip mokytis.

Šalia pagrindinių raidos teorijų, rengdami programą remiamės ir šiuolaikinėmis ugdymo teorijomis, metodinėmis sistemomis. Taikomi Reggio Emilia ugdymo sistemos elementai. Ši sistema tai į vaiką orientuota prieiga. Čia svarbiausia ugdymosi kontekstų kūrimas žaidimui ir patyriminiam ugdymuisi. Aplinka – trečiasis ugdytojas. Mokytojas šioje sistemoje skatina ir paremia vaiko ugdymąsi, atsižvelgdamas į tai, kaip vaikas mokosi. Taip pat naudojama STEAM: 5 disciplinų integravimo prieiga. Ši ugdymo sistema orientuota į natūralaus gyvenimo fenomenų tyrinėjimą, integralų visuminį ugdymą. Mokymas orientuotas į klausimų kėlimą, tyrinėjimus, problemų sprendimą, kritinį mąstymą, metodų įvairovę bei pasirinkimus, technologijų integraciją, mokytojo paramą. Vaikas tampa kūrėju, tyrinėtoju, sprendimų priėmėju, mokosi per praktiką, bandymus, kūrybą ir diskusijas. Vaikas ugdomi gebėjimą taikyti žinias naujose situacijose.

1.3. Ugdytojai

Mokykloje ugdymo(si) kokybę įvairių gebėjimų ir poreikių vaikams padeda užtikrinti kompetentinga, nuolat kvalifikaciją tobulinanti komanda – ikimokyklinio, priešmokyklinio ir meninio ugdymo mokytojai, švietimo pagalbos specialistai (psichologas, socialinis pedagogas, logopedas, specialusis pedagogas), mokinio padėjėjai. Jie glaudžiai bendradarbiauja tarpusavyje ir su vaiko gerovės komisija, kuri koordinuoja socialinės, pedagoginės ir psichologinės pagalbos teikimą tiek vaikui, tiek jo šeimai. Komandinio darbo principu kuriama įtrauki ugdymo aplinka, kurioje atsižvelgiama į kiekvieno vaiko individualius poreikius, o prireikus inicijuojami individualūs susitikimai su tėvais, rengiami individualūs pagalbos planai. Šis bendradarbiavimu grįstas procesas padeda kurti saugią, atvirą ir visiems vaikams prieinamą ugdymo(si) aplinką, kurioje kiekvienas vaikas gali augti, tobulėti ir jaustis priimtas.

Mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai glaudžiai bendradarbiauja, įtraukia šeimas organizuojant projektus, šventes, kūrybines parodas, edukacines išvykas, pilietines iniciatyvas.

Mokytojai metodininkai tampa mentorais savo kolegoms ir studentams-praktikantams bei vertintojais savo ir kitų įstaigų atestacijos komisijose.

1.4. Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Sėkmingą vaiko ugdymąsi mokykloje lemia pasitikėjimu pagrįsti santykiai bei glaudi mokytojų, šeimos (globėjų), bendruomenės ir visuomenės partnerystė: dalyvavimas bendruomenės renginiuose, iniciatyvose, akcijose, sporto šventėse, pramogose, projektinėse veiklose, atnaujinant ir turtinant lauko ir vidaus aplinkas.

Atliepiant tėvų ir bendruomenės poreikius turėti patikimą, lankstų ugdymo(si) procesą, mokykloje tėvai gali aktyviai įsitraukti į ugdymą, dalintis idėjomis ir gauti pedagoginę pagalbą, atitinkančią jų vaikų individualius poreikius. Apibendrinus tėvų ir bendruomenės lūkesčius ugdymo(si) procese svarbiausia: asmeninė kiekvieno vaiko ūgtis, teigiamas mikroklimatas, kompetentingi pedagogai, nemiegančių vaikų užimtumo užtikrinimas.

1.5. Mokyklos savitumas

Mokykla įsikūrusi Vilniaus miesto Lazdynų mikrorajone, kuris savitas savo aplinka: gausu žalumos, šalia „Pasakų“ parkas, biblioteka, Plikakalnio atodanga, baseinas. Mokytojai aktyviai dalyvauja „Vaivorykštės“ metodinio ratelio veikloje, bendradarbiauja su „Žėručio“ pradine mokykla ir „Ąžuolyno“ progimnazija.

Mokykla vykdo ilgalaikius projektus: „Mažųjų žaidynės“³, „Augu sveikas ir laimingas“⁴, „Velykų kiškių bėgimas“⁵, „Saulės graža“⁶. Esame koordinatoriai ilgalaikio projekto Erasmus+ „Specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų įtrauktis per sportą, meną, muziką“⁷.

Mokykla išsiskiria teatrinės veiklos integravimu į ugdymo procesą, kuria siekiama skatinti vaikų kūrybinę saviraišką, emocinį jautrumą ir bendravimo gebėjimus. Mokytojos kartu su meninio ugdymo pedagogais inicijuoja projektines veiklas, kuriose vaikai kuria personažus, improvizuoja, mokosi sceninės raiškos bei vaidybos pagrindų. Į veiklas aktyviai įtraukiami ir tėvai – kartu rengiami pasirodymai, šventės bei teminės savaitės.

³ <http://www.giraite.vilnius.lm.lt/projekto-lietuvos-mazuju-zaidynes-2023-finalas/>

⁴ <http://www.giraite.vilnius.lm.lt/informacija-teveliams/sveikatos-stiprinimo-programa-augu-sveikas-ir-laimingas-2022-2027-metams/>

⁵ <http://www.giraite.vilnius.lm.lt/projektai/>

⁶ <http://www.giraite.vilnius.lm.lt/nuostatai/projektas-saules-graza/>

⁷ <http://www.giraite.vilnius.lm.lt/erasmus/>

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Programa grindžiama šiais principais:

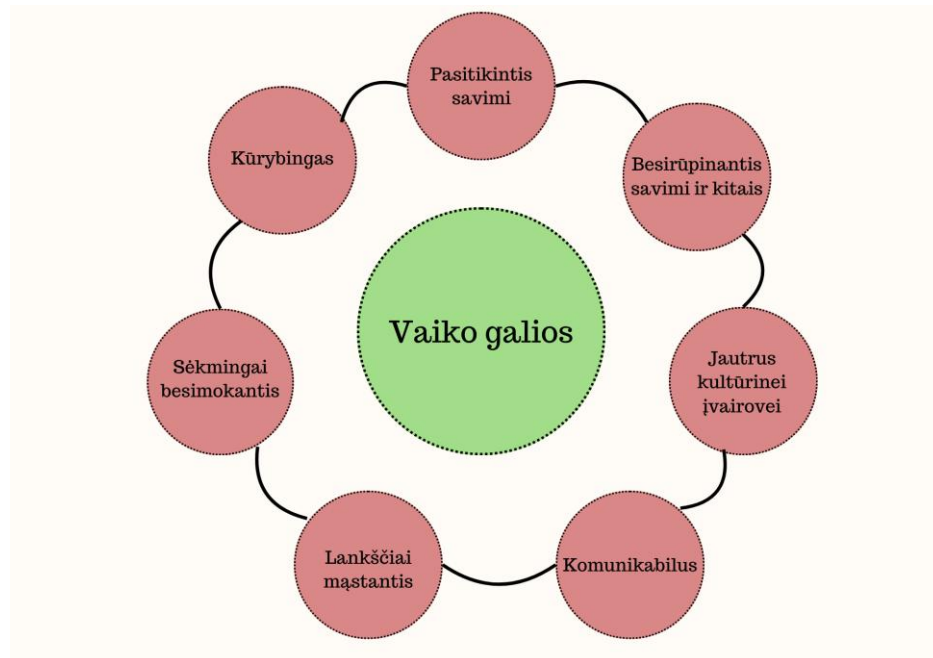
1. **Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas.** Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalaikis, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si);
2. **Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas.** Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos;
3. **Žaismės principas.** Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla;
4. **Sociokultūrinio kryptingumo principas.** Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei;
5. **Integralumo principas.** Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekviename ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas;
6. **Įtraukties principas.** Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę;
7. **Kontekstualumo principas.** Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atvirose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo;
8. **Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas.** Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus;
9. **Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas.** Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui;

10. **Reflektyvaus ugdymo(si) principas.** Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmais atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsveria autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si);
11. **Šeimos ir mokyklos partnerystės principas.** Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.
12. **Tęstinumo principas.** Ugdymo(si) turinys sudarytas atsižvelgiant į kiekvieno vaiko pasiekimus, derinant ankstyvojo, ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo programas ir tęstinumo ugdymą(si) šeimoje.

III. IKIMOKYKLINIO UGDYMO TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

Ikimokyklinio ugdymo tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Formuluojant mūsų programos uždavinius buvo atsižvelgiama į puoselėjamas prigimtines vaiko galias (3 pav.).

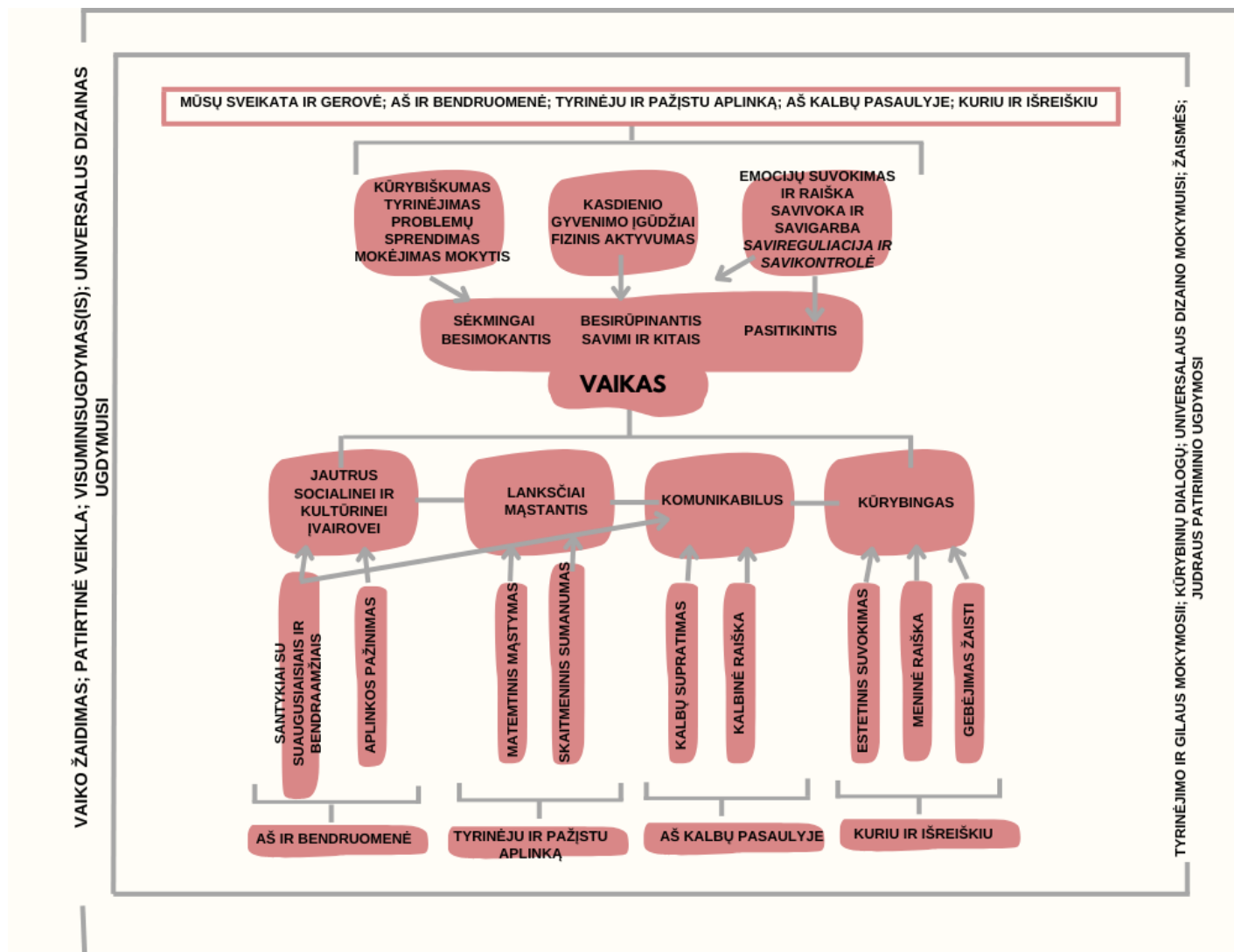
3 pav. Mokyklos vaiko galių schema

Uždaviniai:

1. Sudaryti lanksčias sąlygas visų vaikų dalyvavimui bendrose ugdymosi veiklose, numatant galimus barjerus ir jų eliminavimo būdus.
2. Organizuoti ugdymo procesą, derinant kryptingą mokytojo veiklą ir spontanišką vaiko veiklą, taikant įvairius mokymo metodus, pripažįstant žaidimą ir kasdieninę vaiko patirtį svarbiausia ugdymo dalimi.
3. Sudaryti galimybes vaikams pažinti ir išmokti per įvairias veiklas bei metodus, skatinant aplinkos tyrinėjimą, kūrybiškumą ir idėjų generavimą naudojant tinkamas priemones, medžiagas ir technologijas;
4. Ugdyti vaikų gebėjimą pozityviai bendrauti, spręsti kasdienes sunkumus reflektuojant ir atsižvelgiant į savo ir kitų poreikius;
5. Skatinti vaikų fizinę ir psichinę sveikatą, užtikrinant jų saugumą, palengvinant adaptaciją naujoje mokymosi aplinkoje, tenkinant jų poreikį judėti bei aktyviai veikti;
6. Užtikrinti sėkmingą vaikų mokymąsi, aplinkos pažinimą ir teigiamus santykius su suaugusiais bei bendraamžiais, padedant vaikams geriau suprasti save ir aplinkinį pasaulį.

Ikimokyklinio ugdymo rezultatai yra vaikų raidos ir ugdymosi procese nuosekliai įgyjami bei plėtojami jų pasiekimai: vertybinės nuostatos, žinios bei supratimas ir gebėjimai. Pasiekimai suskirstyti į 18 pasiekimų sričių, kurių visuma laiduoja optimalią vaiko galių ūgtį. Mokyklos ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra visuminis ugdymas(is), universalus dizainas mokymuisi, vaiko žaidimas, patirtinė veikla, kurie neatsiejami nuo vaiko galių, ugdymo(si) sričių, pasiekimų ir kontekstų.

Mokyklos programos konceptualus modelis vaizduojamas schemeje (4 pav.).

4 pav. Mokyklos konceptualus ugdymo(si) modelis

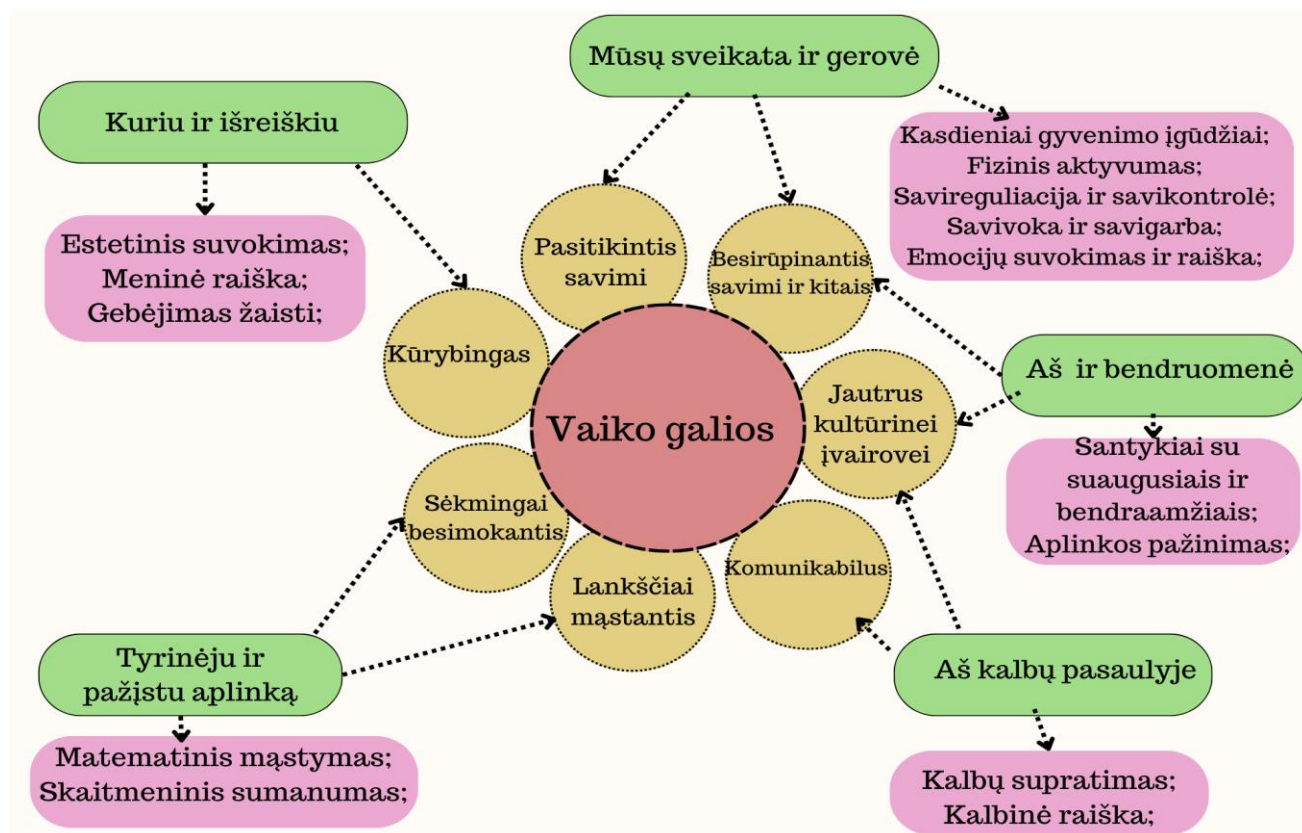
IV. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Ankstyvojo ir ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo(si) turinys sudarytas remiantis *ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis (2023)*⁸, atskleidžiant plėtojamas vaiko galias per pagrindines ugdymo(si) sritis, kurios apima svarbiausius vaiko raidos ir pasiekimų aspektus.

Kuriant ugdymo(si) kontekstus, dėmesio centre yra vaikams aktuali, dėmesį pritraukianti ir veikti skatinanti aplinka, atvira vaikų iniciatyvoms bei estetiškai patraukli. Vaikų ugdymas(is) vyksta tiek mokyklos vidaus, tiek lauko aplinkose, taip pat už mokyklos teritorijos (Pasakų parkas, Plikakalnio atodanga, muziejai ir kiti edukaciniai lankytini objektai). Mokykloje kuriami ugdymo(si) kontekstai, užtikrinantys vaikų emocinį ir fizinį saugumą.

Kiekvienas mokyklos specialistas dirba naujai įrengtuose kabinetuose, įkurta biblioteka, pasaulio pažinimo kampelis ir poilsio zona. Mokyklos koridoriuose taip pat yra sensorinės sienelės. Grupės erdvės restruktūrizuojamos, atsiranda naujos erdvės: nusiramino kampelis, poilsio zona ir kt. Sukurtos sąlygos užtikrinti nemiegančiųjų vaikų užimtumą poilsio metu. Keičiant vaikų miego sampratą į poilsį, vaikų poilsio metu naudojami čiužiniai, atsisakius lovų, taip sukuriant įvairius ugdymosi kontekstus ir efektyviau išnaudojant grupės erdvę įvairioms veikloms. Lauko erdvės yra suplanuotos taip, kad skatintų vaikų tyrinėjimą, savarankiškumą ir žaidimų įvairovę – nuo laisvo piešimo iki aktyvaus judėjimo bei gamtos stebėjimo. Įvairios sūpynės ir judėjimui skirtos erdvės padeda vaikams lavinti pusiausvyrą, stiprinti raumenis bei patirti judėjimo džiaugsmą, o tai svarbu ankstyvam motorikos vystymuisi. Saugaus eismo aikštelė leidžia vaikams žaismingai mokytis eismo taisyklių – jie praktikuoja perėjimą per perėją, supranta šviesoforo signalus, susipažįsta su kelio ženklais. Lauko piešimo kreidelinės lentos suteikia galimybę lauko veiklas papildyti vizualine raiška, taip skatinant vaikų vaizduotę ir meninius gebėjimus net ir būnant gryname ore. Šiltnamis – puiki edukacinė priemonė, leidžianti ugdyti aplinkos pažinimo įgūdžius per praktinius užsiėmimus: vaikai stebi, eksperimentuoja, rūpinasi augalais bei įgyja atsakomybės jausmą. Tokia lauko aplinka yra ne tik saugi, bet ir funkcionali ir ji leidžia įgyvendinti STEAM ugdymo elementus.

⁸ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a?jfwid=f5arm3g7r>

5 pav. Mokyklos ugdymo(si) turinio schema

Atsižvelgiant į vaiko amžių, kiekvienoje ugdymo(si) srityje numatytos pasiekimų sritys, esminiai gebėjimai, vertybinės nuostatos ir pateiktos ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos). Ikmokyklinio ugdymo(si) turinį dėliojame pagal tai, ko norime pasiekti per tam tikrą amžiaus tarpą.

MŪSŲ SVEIKATA IR GEROVĖ			
Pasiekimų sritis	1,5 - 3 metų vaiko pasiekimų žingsneliai	4 - 6 metų vaiko pasiekimų žingsneliai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	Suaugusiojo padedamas ruošia maistą: tepa, laužo, mirko. Pradedą tinkamai naudotis stalo įrankiais.	Įvardija keletą sveikatai naudingų ir palankių produktų ir aiškinasi kodėl svarbu valgyti įvairų maistą. Suaugusiojo padedamas	Vaikai iki 3 metų : Su sveikatai palankiu maistu susipažįsta valgydami drauge su mokytoju ir kitais vaikais,

	• Suaugusiojo padedamas plaunasi, šluostosi rankas, išpučia nosį, bando savarankiškai apsirengti ir nusirengti. Padeda į vietą vieną kitą daiktą. • Suaugusiojo padedamas naudojasi tualetu, prausiasi ir šluostosi veidą, apsirengia ir nusirengia, apsiauna ir nusiauna batus. • Pradeda laikytis susitarimų ir saugiai elgtis lauko aikštelėse	serviruoja stalą, stengiasi laikytis elgesio prie stalo taisyklių. • Dažniausiai savarankiškai naudojasi tualetu. Savarankiškai ar priminus plauna rankas, prausiasi veidą, čiaudėdamas ar kosėdamas prisidengia burną ir nosį. Šiek tiek padedamas savarankiškai apsirengia ir nusirengia, apsiauna ir nusiauna batus. Sutvarko žaislus, su kuriais žaidė. Laikosi saugaus elgesio sutartų taisyklių grupėje, gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis. • Atpažįsta tinkamus ir netinkamus prisilietimus. • Žino, kokių numeriu kreiptis pagalbos ir kokios profesijos žmonės gali padėti. Stebint suaugusiajam, saugiai naudojasi veiklai skirtais aštriais daiktais (žirkklėmis, pieštukais, mentelėmis).	girdėdami suaugusiųjų aiškinimus, žiūrėdami knygeles, korteles, piešinius. • Įvairių žaislų gausioje aplinkoje, grupėje įrengtoje „virtuvėje“. Žaidžia režisūrinius maisto gaminimo žaidimus. • Susipažįsta su higienos reikmenimis, ugdomi kūno priežiūros įgūdžius, kai patys, mokytojo skatinami, drąsinami, pamokomi, padedami, prausia veidą, rankas ir nusišluosto, susišukuoja plaukus, nusirengia ir bando tvarkingai sudėti drabužius. • Mokosi laikytis tvarkos, kai rūšiuoja daiktus, tvarko žaislus, padedami suaugusiųjų, arba savarankiškai pažaidę padeda žaislus į vietą. 4 – 6 metų vaikai : • Aiškinasi, klauso skaitomų tekstų, komentarų apie sveiko maisto naudą, žino, ką
--	---	---	--

		• Valgo savarankiškai, tvarkingai. Atsižvelgdamas į tai, ar jam šilta, ar šalta, nusirengia ar apsirengia drabužius.	valgyti yra naudingiau sveikatai; tyrinėja sveiko maisto piramidę. • Samprotauja, tariasi ir, esant galimybei, renkasi sveikatai palankius maisto produktus. • Supranta, kodėl svarbu plauti rankas prieš valgį, pažaidus, susitepus, pasinaudojus tualetu, ir pratinasi tai daryti. • Išitraukia į aplinkos pertvarkymo veiklas, ieškodami sprendimų. • Vaikai pastebi ne vietoje padėtus daiktus ir imasi iniciatyvos juos tvarkyti, pamato grupėje ar lauko aplinkoje numestą šiukšlę, mokosi šiukšles rūšiuoti. • Mokosi suprasti saugaus bendravimo taisykles, kreipiasi pagalbos pasiklydus, ištikus nelaimei ir patekus į bėdą. • Aiškinasi, kokie prisilietimai prie jų kūno yra tinkami ir kokie netinkami, mokosi grupėje
--	--	--	---

			saugoti asmeninę erdvę.
Vertybinė nuostata. Noriai ugdosi sveikam kasdieniam gyvenimui reikalingus įgūdžius. Esminis gebėjimas. Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojami tualetu, prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.			
Fizinis aktyvumas	• Pralenda pro kliūtis keturpėsčias. Savarankiškai atsistoja, stovi, atsitupia, pasilenkia, eina į priekį, į šoną ir atgal, bėga tiesiomis kojomis, lipa laiptais aukštyn pristatomuoju žingsniu. Ridena, sviedžia kamuolį, gauda jį apglėbdamas rankomis. Pasuka riešą, apverčia plaštaką delnu žemyn, pasuka delnu aukštyn, paima daiktą iš viršaus apimdamas jį pirštais, uždeda, įdeda ir išima daiktą, atsuka detales, užsega ir atsega didelį užtrauktuką, ploja rankomis. • Pastovi ant vienos kojos (3–4 sekundes). Tiksliai skirtingu ritmu eina, apeina arba peržengia kliūtis, eina plačia (25–30 cm) linija. Bėga keisdamas	• Stovėdamas pasistiebia, atsistoja ant kulnų, pastovi ant vienos kojos (4–5 sekundes). Eina ant pirštų galų, eina siaura (5 cm) linija, nesilaikydamas lipa laiptais aukštyn ir žemyn. Bėga, didindamas ir mažindamas tempą, šokinėja abiem ir ant vienos kojos. Eina, bėga pakaitiniu ir pristatomuoju žingsniu, išstvermingas. Šoka į tolį, aukštį. Žaisdamas laisvai koordinuotai juda, orientuojasi erdvėje. Tiksliai atlieka sudėtingesnius judesius su smulkiais daiktais. • Dažniausiai taisyklingai laiko rašiklį, gana tiksliai atlieka judesius plaštaka ir pirštais bei ranka. Ištiestomis rankomis pagauna didelį kamuolį. Atkerpa žirkklėmis	Vaikai iki 3 metų : • Vaikščioti ir išlaikyti pusiausvyrą mokosi eidami sumažinto ploto paviršiumi, įveikdami kliūtis, lipdami į kalniuką. • Judėdami laisvoje erdvėje, žaisdami judriuosius žaidimus, vaikai nuo greito ėjimo pereina prie bėgimo. 4 - 6 metų vaikai : • Juda spontaniškai, atlieka veiksmus su skirtingo dydžio, svorio ar formos priemonėmis, žaidžia įvairius imitacinius bei judriuosius žaidimus, kuriuose lavinami visi pagrindiniai judesiai. • Lavina rankos judesių tikslumą, akies ir rankos koordinaciją ką nors dėliodami, konstruodami,

	kryptį, greitį, neprarasdamas pusiausvyros. Laikydamasis lipa ir nulipa laiptais pakaitiniu žingsniu. Nušoka nuo laiptelio, atsispirdamas abiem kojomis 1–2 kartus pašoka nuo žemės, peršoka liniją. Meta ir gauda kamuolį abiem rankomis, spiria kamuolį stovėdamas. Derina akies ir rankos, abiejų rankų, rankų ir kojų judesius; veria ant virvutės didelės sagas, jas užsega ir atsega, laiko rašiklį nykščiu, smiliumi ir didžiuoju pirštais, ridena kamuolį abiem rankomis arba pakaitomis dešine ir kaire ranka.	tiesią arba šiek tiek vingiuotą juostelę, įpila vandens į piltuvėlį. - Eina pakaitiniu ir pristatomuoju žingsniu, aukštai keldamas kelius. Bėgioja vingiais, išsisukinėdamas, bėga ant pirštų galų. Šokinėja nuo vienos kojos ant kitos, šokinėja judėdamas pirmyn. Lipa kopėtėlėmis. Meta kamuolį iš įvairių padėčių, pagauna jį sulenkdamas rankas per alkūnes. Spiria kamuolį iš įvairių padėčių, į taikinį. Priminus stengiasi sėdėti, stovėti, vaikščioti taisyklingai. - Veiksmus su smulkiais daiktais atlieka vikriai, tiksliai ir kruopščiai. Tiksliai valdo pieštuką ir žirkles ką nors piešdamas, kirpdamas. Kuria įvairias konstrukcijas, įmantrius statinius.	verdami, piešdami ir kt. - Vaikai inicijuoja patys ir noriai įsitraukia į mokytojo inicijuojamas veiklas, skatinančias tyrinėti, kaip juda kūnas ir atskiros jo dalys. - Nevaržomai ir judėdami ir eksperimentuodami vaikai išbando savo kūno judėjimo galimybes.
Vertybinė nuostata. Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus. Esminis gebėjimas. Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gauda ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienius veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.			

Savireguliacija ir savikontrolė	• Pradedama valdyti savo emocijų raišką ir veiksmus, reaguodamas į juo besirūpinančio suaugusiojo veido išraišką, balso intonaciją, žodžius; bando „užkrėsti“ kitus pozityviomis emocijomis. • Padedamas suaugusiojo įprastose kasdienėse situacijose valdo savo emocijų raišką ir veiksmus. Žaisdamas kalba su savimi, kad sutelktų dėmesį, kontroliuotų veiksmus. • Bando laikytis jam priimtinių suaugusiojo prašymų ir bendrų susitarimų.	• Trumpam tikslingai sutelkia dėmesį ir pastangas. Pradedama valdyti savo emocijų raiškos intensyvumą, įprastose kasdienėse situacijose pradeda rodyti gebėjimą susilaikyti nuo impulsyvių veiksmų, galinčių pakenkti kitiems. Paklaustas pasako galimas istorijų, pasakų ir kitų veikėjų netinkamo elgesio pasekmes. • Primenant ir sekdamas suaugusiojo bei kitų vaikų pavyzdžiu laikosi grupėje numatytos tvarkos, susitarimų ir taisyklių. • Jausmus dažniau išreiškia mimika ir žodžiais, o ne veiksmais. Žaisdamas ir atlikdamas sudominusią veiklą, geba sutelkti dėmesį ir pastangas, ištvėrę, slopinti impulsyvius veiksmus. • Nesunkiai laikosi grupėje numatytos tvarkos, susitarimų ir taisyklių, supranta lūkesčius savo elgesiui grupėje ir	Vaikai iki 3 metų : • Atpažįsta kito emocijas iš veido išraiškos, balso, jeigu dažnai žaidžia, paišena, klausosi muzikos, juda greta ir kartu per kasdienes ugdomąsias veiklas. • Padedami suaugusiojo, sekdami jo pavyzdžiu, bendraudami su kitais vaikais, įvaldo paprastus emocijų reguliavimo būdus. Vaikai 4 – 6 metų : • Žaisdami vaidmenų ir naratyvinius žaidimus, tyrinėdami ir žymėdami, kaip jaučiasi, klausydamiesi skaitomų istorijų, žiūrėdami edukacinius vaizdo įrašus, patiria, išreiškia, aiškinasi, diskutuoja ir vis geriau atpažįsta bei įvardija įvairias savo ir kitų emocijas, jas sukėlusias situacijas bei priežastis. • Vaikai patys natūraliai savo
--	---	--	---

		kitoje aplinkoje (per išvykas), pats primena kitiems tinkamo elgesio taisykles. • Bando susilaikyti nuo netinkamo elgesio jį kurstančiose situacijose, nekreipdamas į jas dėmesio, vienas ir kartu su kitais ieško taikių išeičių, kad neskaudintų kitų. Stengiasi suvaldyti savo pyktį, įniršį. Geba atidėti kai kurių norų patenkinimą. • Pats taiko įvairius nusiraminimo, atsipalaidavimo būdus, siūlo juos kitiems. • Supranta susitarimų, taisyklių prasmę bei naudingumą ir dažniausiai savarankiškai jų laikosi. Lengvai priima dienos ritmo pasikeitimus.	aplinkoje stebi ir tikslingai pasiūlytose veiklose tyrinėja bei išbando įvairius dėmesio, impulsų ir elgesio valdymo būdus. • Žaisdami savireguliaciją plėtojančius žaidimus savarankiškai išbando naujas veiklas. • Stebėdami suaugusiųjų ir bendraamžių elgesį, vaikai aiškinasi, koks elgesys yra tinkamas ar netinkamas.
Vertybinė nuostata. Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį. Esminis gebėjimas. Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsijaudinęs geba nusiraminti.			
Savivoka ir savigarba	• Atpažįsta save neseniai darytose nuotraukose, savo atvaizdą veidrodyje, paprašytas parodo ar	• Vaikas pastebi išvaizdos panašumus ir skirtumus, pradeda domėtis kūno vidumi. Teigiamai vertina savo savybes,	Vaikai iki 3 metų : • Pajaučia savo kūno ribas suaugusiojo glaudžiami, žaidinami,

	pavadina kelias kūno dalis. • Vaikas supranta savo galimybes, džiaugiasi judėjimu, kalba ir veiksmais. • Išreiškia norus, turi mėgstamus daiktus ir veiklas. • Eksperimentuoja su kūno judesiais, pavadina kūno dalis ir pasako savo amžių. • Vaikas gali save identifikuoti, žino savo vardą, lytį ir pasako apie save pirmuoju asmeniu, siekia savarankiškumo. • Jaučiasi patogiai įprastoje aplinkoje su pažįstamais suaugusiais ir vaikais, domisi kitų vaikų žaidimais. • Suaugusiojo skatinamas, domisi kultūrų simboliais ir teigiamai reaguoja į kitų kalbų atstovus.	gebėjimus ir pasirenka, kaip elgtis. Supranta, kad padedant kitiems, jis pats pasijunta reikalingas. • Žino savo tautybę, šalį, kurioje gyvena, ir savo adresą. • Tyrinėja šalių simbolius, kalbą, žmonių gyvenimo būdą, supranta žmonių lygybę ir pastebi šalių panašumus bei skirtumus. • Domisi šeimos, grupės, mokyklos vertybėmis ir savo pareigomis bei teisėmis. • Pasako, kokia yra jo gimtoji kalba, supranta, kai kiti vaikai ar suaugusieji kalba kita kalba. Dalinasi savo artimosios kultūrinės aplinkos buities, veiklų ir renginių patirtimi su kitais vaikais ir mokytoju. • Supranta, kad jis buvo, yra ir visada bus tas pats asmuo: atpažįsta save kūdikystės nuotraukose, pasako, kuo bus ar norėtų būti suaugęs. Žaisdamas tyrinėja galimus socialinius	kutenami, kykuojami, rengiami bei kalbinami. • Išorinį kūno vaizdą ir kūno dalis tyrinėja per judrias veiklas, pajausdami, patirdami, ką kuri kūno dalis daro, kaip juda, stebėdami save veidrodyje, savo atvaizdą matydami vandens paviršiuje, ant blizgių daiktų paviršių, žaisdami šešėlių žaidimus. • Savo augimą pajaučia per didėjančią savarankiškumą kasdienėse veiklose, matuodamiesi išaugtus drabužėlius ar batus, naudodami ūgio matuoklius, žiūrėdami ankščiau darytas savo nuotraukas. • Natūraliai per užmegztus emocinius ryšius jaučia savo šeimą kaip bendruomenę. • Vaikų grupę kaip bendruomenę pajaučia, kai užsimezga emocinis
--	---	---	--

		savo vaidmenis. Siekia kitų dėmesio, palankių vertinimų. • Jaučiasi esąs šeimos, vaikų grupės narys, kalba apie šeimą, grupės draugus, pasakoja apie šeimos ir grupės gyvenimo būdą, tradicijas. • Tyrinėja savo kūno augimą. Dalinasi stebiniais apie vidinių kūno sistemų veiklos išorinius ženklus (išskvepiamas oras, širdies plakimas ir kt.). • Dalyvauja šeimos, grupės ir mokyklos bendruomenės veiklose. Prisideda prie šeimoje, grupėje ar mokykloje priimamų sprendimų. • Tyrinėja savo šalies ir kitų jam įdomių šalių simbolius, kalbą, žemėlapius, žmonių gyvenimo būdą, supranta, kad visi žmonės yra lygūs, pasako keletą šalių panašumų ir skirtumų.	ryšys su mokytoju ir grupės vaikais. • Savo aplinkoje girdi gimtąją kalbą, įsitraukia į mokytojo organizuojamas veiklas su tautosakos, tautodailės, etnomuzikos motyvais, dalyvauja tautinėse ir valstybinėse šventėse. 4 - 6 metų vaikai : • Tyrinėja kūno sistemas ir jų veiklą, eksperimentuodami ir kurdami modelius. • Išbando būdus stebėti kūno augimą, aiškinasi, kam reikalingos vidinės kūno sistemos ir dalijasi pastebėjimais. • Teigiamai vertina savo savybes, žaisdamas tyrinėja socialinius vaidmenis. • Vaikas žaisdamas ir bendraudamas atpažįsta ir gerbia savo bei kitų asmeninę erdvę, laikosi susitarimų, supranta, kad kiekvienas turi teisę jaustis saugus.
--	--	---	---

			• Aiškinasi, kuo ypatingas kūnas, apibūdina savo augimą ir naujus gebėjimus, stiprina pasitikėjimą savimi. • Plėtoja atkaklumą, įveikia iššūkius. • Tyrinėja žmogaus gyvenimo ciklą, galvoja apie ateitį. • Išbando emocijų kontaktą, pagarbų bendravimą su kitais žmonėmis. • Pažįsta savo šalies simbolius, žemėlapi, dalyvauja pilietinėse ir edukacinėse veiklose. • Išreiškia pagarbą savo šalies kultūrai, tyrinėja ir atlieka socialines veiklas, įsitraukia į labdaros akcijas.
Vertybinė nuostata. Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus. Esminis gebėjimas. Susipažįsta su savo kūnu, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, mokyklos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę.			
Emocijų suvokimas ir raiška	• Reaguoja į kito vaiko ar suaugusiojo džiaugsmo, liūdesio, pykčio emocijų išraiškas. • Džiaugsmą, liūdesį, baimę, pyktį reiškia skirtingu intensyvumu;	• Atpažįsta ir pavadina savo emocijas ir jausmus, įvardija situacijas, kuriose jie kilo. Emocijas ir jausmus dažniausiai išreiškia sau ir kitiems priimtinais būdais.	Vaikai iki 3 metų : • Padedami suaugusiojo, sekdami jo pavyzdžiu, bendraudami su kitais vaikais, įvaldo paprastus emocijų reguliavimo būdus:

	būdinga greita nuotaikų kaita. • Pradedą atpažinti, ką jaučia, turi savų emocijų ir jausmų raiškos būdus, pradeda vartoti emocijų pavadinimus. • Domisi kito vaiko ar suaugusiojo įvairių emocijų ir jausmų raiška, įvardija aiškiai reiškiamas emocijas, į jas skirtingai reaguoja.	• Pradedą suprasti, kad skirtingose situacijose (per gimimo dieną, susipykus su draugu) jaučia skirtingas emocijas, jas pavadina, išreiškia mimika, balsu, judesiu, vaizdu. • Atpažįsta kitų emocijas ir jausmus pagal veido išraišką, elgesį, veiksmus. • Pradedą įvairiomis formomis komunikuoti apie jausmus su kitais. • Apibūdina savo emocijas ir jausmus, skirtingus jų raiškos būdus, pakomentuoja emocijas ir jausmus sukėlusias situacijas ir priežastis. • Gana tiksliai iš veido mimikos, balso, kūno pozos nustato ir pasako, kaip jaučiasi kitas; pastebi nuskriaustą, nusiminusį ir dažniausiai geranoriškai stengiasi jam padėti. • Pradedą kalbėtis apie tai, kaip jaučiasi, ir komentuoja, kokie emocijų ir jausmų raiškos būdai yra tinkami, kas gali padėti pasijusti	parodyti, atskleisti, išreikšti emocijas, kreiptis pagalbos, pasiguosti, leisti apkabinamam, nuraminamam, nukreipti dėmesį nuo stiprias emocijas sukėlusio įvykio ar objekto, pasitraukti iš įtampą keliančios situacijos. 4 - 6 metų vaikai : • Patys pradeda valdyti savo emocijų raišką, jų intensyvumą, išbando skirtingus, per įvairias veiklas sužinotus būdus (suskaiciuoti iki 3, 5, pasitraukti į ramybės kampelį, pasiklausyti ramios muzikos, pasikalbėti ir išsiaiškinti ar kt.), padedančius nusiraminti, valdyti impulsus, taikiai išlieti emocijas, sutelkti pastangas tinkamam poelgiui. • Mokosi stabtelėti ir apmąstyti savo veiklą ar elgesį, kad pasirinktų tinkamiausius būdus. Aiškinasi, koks elgesys yra tinkamas ar
--	--	--	--

		geriau, jei esi nusiminęs, piktas.	netinkamas, kas yra teisinga ar neteisinga ir kodėl, klausinėja apie reikalavimus savo elgesiui namuose ir ugdymo įstaigoje, stengiasi pagal įgytą supratimą elgtis tinkamai.
--	--	------------------------------------	---

Vertybinė nuostata. Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais.

Esminis gebėjimas. Atpažįsta, atliepia, savo ir kitų emocijas ar jausmus, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.

AŠ IR BENDRUOMENĖ

Pasiekimų sritis	1,5 - 3 metų vaiko pasiekimų žingsneliai	4 - 6 metų vaiko pasiekimų žingsneliai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais	- Akivaizdžiai parodo prierašumą juo besirūpinančiam suaugusiajam. Skiria nepažįstamus žmones nuo juo besirūpinančio suaugusiojo. Stengiasi patraukti kitų vaikų dėmesį šypsena, balsu, judesiais, geranoriškais veiksmais. - Stebi ir mėgdžioja suaugusiojo veido išraišką, žodžius, veiksmus; kartoja savo veiksmus, kuriuos palaikė suaugusysis; vykdo jam suprantamus suaugusiojo prašymus, prireikus	- Lengvai atsiskiria nuo tėvų ar globėjų, rodo pasitikėjimą mokytoju ir jo padėjėjais. - Įsitraukia į suaugusiojo pasiūlytas bendras veiklas ir jas plėtoja, pats inicijuoja pokalbius ir bendras veiklas su suaugusiuoju. - Veikdamas kartu su kitais pastebi vieną kitą akivaizdų savo ir kito (vaiko, suaugusiojo) išvaizdos, pomėgių, kalbos panašumą ar skirtumą ir skirtingais būdais tai parodo.	Vaikai iki 3 metų : - Mokosi bendrauti ir veikti su kitais, dalyvaujant bendruose žaidimuose ir grupinėse veiklose. - Stengiasi suprasti kitų jausmus, siekia atsilipti į jų poreikius ir emocijas. - Tyrinėja savo ir kitų ribas, kasdienėje veikloje renkasi savo drabužius ir žaislus, supranta nuosavybės skirtumus (ką turiu aš – ką turi tu). - Mokosi būti ir veikti šalia kitų ir kartu su kitais įsitraukdami į

	kreipiasi į jį pagalbos; pats inicijuoja bendravimą su suaugusiuoju. • Drąsiai išbando ką nors nauja, ramiai stebi nepažįstamus žmones, kai šalia yra juo besirūpinantis suaugusysis. • Siekia veikti savarankiškai, tikisi savo iniciatyvų palaikymo, pagyrimo. • Trumpam įsitraukia į bendrą žaidimą, pakaitomis su kitu vaiku žaidžia tuo pačiu žaislu. Pradedą suprasti, kuris daiktas yra jo, kuris – kito, o kuriuo naudojamosi bendrai.	• Drąsiai bendrauja su mažiau pažįstamais ar nepažįstamais žmonėmis grupėje, salėje ar kieme. • Tikrina suaugusiojo išsakytas leistino elgesio ribas – atsiklausia, derasi, pasako, kaip pasielgė kitas, laukdamas komentarų. • Suvokia ir skiria koks elgesys yra tinkamas, o koks ne. • Kasdienėse situacijose bando tinkamu būdu išsakyti priešingą nei suaugusiojo ar kito vaiko nuomonę, tariausi, derasi. Rodo iniciatyvą susikalbėti ir bendradarbiauti su visais grupės vaikais. Pradedą tarpininkauti kitiems vaikams, jiems sprendžiant tarpusavio nesutarimus. • Domisi socialiniais ir kultūriniais skirtumais tarp vaikų, jų šeimų ir natūraliai juos priima. Parodo supratimą ir pagarbą kitokiai išvaizdai, kitokiam požiūriui, kitai kultūrai. • Supranta, kad gyvendamas grupėje	bendrus žaidimus ir veiklas grupelėje. • Bendrose veiklose vaikai ugdomi jautrumą kito poreikiams: mokosi suprasti, ką jaučia, ko nori kitas, bando atliepti kito jausmus ar norus. 4 - 6 metų vaikai : • Tyrinėja, kuo jie panašūs į kitus ir kuo skiriasi nuo kitų vaikų ir suaugusiųjų. • Komunikuodami su grupės mokytoju, sekdami jo elgesio modeliu, mokosi suprasti, gerbti, toleruoti ir priimti kita kalba kalbantį, kitaip besielgiantį, mažiau gebantį vaiką. • Įsitraukia į mokytojo inicijuotas veiklas, grupei bendrų sprendimų priėmimą, bendras diskusijas, drauge siūlo idėjas, kaip pertvarkyti grupės ar lauko aplinką, jausdamiesi aktyviais grupės dalyviais, pajausdami demokratiškų
--	---	--	---

		turi susitarti dėl visiems priimtino elgesio. Suvokia savo veiksmų akivaizdžias pasekmes sau, kitiems ir visai grupei.	santykių vertingumą.
Vertybinė nuostata. Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais. Esminis gebėjimas. Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neiprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalijasi savo mintimis, aiškinasi, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.			
Aplinkos pažinimas	• Stebi ir atpažįsta artimiausią savo aplinką, orientuojasi namų ir grupės aplinkoje. Pažįsta ir pavadina kai kuriuos žmones, jų veiksmus, aplinkoje esančius daiktus, jų atvaizdus. • Pažįsta daugiau artimiausioje aplinkoje esančių augalų, gyvūnų, pradeda tiksliai juos pavadinti. • Turėdamas galimybę, renkasi būti patinkančioje gamtinėje, socialinėje, kultūrinėje aplinkoje, stengiasi saugoti ten esančius objektus.	• Parodo, kad supranta, kurie kultūriniai vaizdai, garsai, judesiai, skoniai, kvapai ar pasakojimai yra iš kitos nei jo paties kultūra. • Pažįsta gyvenamosios vietovės objektus ir vietas, pastebi jų pasikeitimus. Pasako miesto, kuriame gyvena, pavadinimą. • Atpažįsta dažniausiai aptinkamus gyvūnus, augalus, grybus, negyvosios gamtos objektus, reiškinius, nusako aiškiai pastebimus jų požymius. Pasako metų laikų pavadinimus, samprotauja, kas	Vaikai iki 3 metų : • Savo aplinkoje girdi gimtąją kalbą. • Įsitraukia į mokytojo organizuojamas veiklas su tautosakos, tautodailės, etnomuzikos motyvais. • Dalyvauja tautinėse ir valstybinėse šventėse. • Vaikai reaguoja į įvairius pojūčius ir aplinkas – skirtingus vaizdus, paviršius, kvapus, garsus, skonius. • Vaikai skatini liesti, prižiūrėti paprastą gyvą objektą (pvz., kambarinius augalus), reaguoti į

		būdinga metų laikams. • Vaizduoja savo šeimą, pasakoja apie ją, jos buitį, tradicijas, domisi, kuo tos tradicijos skiriasi nuo kai kurių kitų kultūrų. • Atpažįsta ir pavadina ne tik vietinius, bet ir tolimųjų kraštų augalus ir gyvūnus, samprotauja apie jų gyvenimo būdą ir buveines. Paaiškina, kaip daržoves, vaisius ir kitas gamtos gėrybes vartoti maistui. • Eilės tvarka išvardija metų laikus, pasako, kaip skirtingais metų laikais gyvena gyvūnai, augalai. • Rodo pagarbą gyvajai ir negyvajai aplinkai, kultūros reiškiniams ir objektams, supranta, kad jo elgesys gali paveikti gamtinę ir kultūrinę aplinką ir stengiasi prisiimti atsakomybę už jų išsaugojimą. • Pasako savo šalies ir sostinės pavadinimą. Papasakoja apie tradicines šventes, jas palygina su kai kuriomis kitų tautų šventėmis. Skiria ir	gyvo organizmo buvimą. • Vaikai mokosi padėti surinkti žaislus, mėgina laikytis taisyklių suaugusiesiems. 4 - 6 metų vaikai : • Domisi gimtąja kalba, etnine kultūra, dalyvauja etnokultūriniuose, pilietiniuose renginiuose ir edukacinėse programose. • Padedami mokytojo, pažįsta ir išreiškia pagarbą pagrindiniams savo šalies simboliams, domisi įvairiais kultūros objektais. • Iš pasakojimų, pokalbių grupėje, šeimose ir iš socialinės medijos vaikai pažįsta iškilią savo šalies ir kitų šalių asmenybes. • Įvairiais būdais kuria savo asmeninę gyvenimo ir augimo istoriją; mokytojo ir tėvų padedami konstruoja šeimos istorijos pasakojimą.
--	--	---	--

		pavadina suaugusių šeimos narių ir kitas dominančias profesijas. • Vartoja žodžius praeičiai, dabarčiai, ateičiai apibūdinti, nustato istorinių pasakojimų chronologinę seką. Samprotauja apie tai, kokie daiktai buvo naudojami seniau, kaip jie pasikeitė, kaip atrodo dabar. • Išvelgia gyvūnų ir augalų kai kuriuos panašumus ir skirtumus, juos grupuoja. Žino ir pasakoja, kur gyvena ir kuo minta gyvūnai, kur kokie augalai, grybai auga, kokių sąlygų jiems reikia. Pradedą suprasti Žemės, Saulės, Mėnulio ir kitų dangaus kūnų ryšius. • Jaučiasi atsakingas už socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką: apmąsto ir siūlo būdus, kaip ja rūpintis, prižiūrėti, puošti. Paaiškina, kodėl išteklius reikia tausoti. Samprotauja apie žmogus ir gamtos ryšį. Pradedą jausti prieraišumą artimiausiai socialinei, kultūrinei	• Išbando, lygina, komentuoja dabarties, praeities, ateities žaidimų, buities darbų, keliavimo būdų ir priemonių, gyvenamųjų namų ypatumus, samprotauja, kodėl žmonių gyvensena buvo būtent tokia. • Pažįsta ir pavadina gamtos objektus – augalus, gyvūnus ir reiškinius (lietaus, vėjo, saulės ir kt). Atlieka paprastus stebėjimus ir tyrimus – matuoja daiktų ilgį, lygina skirtingų objektų savybes gamtoje. • Rūpinasi – prižiūri gamtos objektus: laisto daržoves, stebi vabzdžių veiklą, sodo gyvybės ritmą. • Vaikai dalyvauja gyvūnų ar augalų priežiūroje, suvokia jų poreikius ir elgiasi jautriai. diskusijos, pokalbiai apie tai, ko gyvūnas ar augalas nori, ko jiems reikia (vandens, saulės, priežiūros). • Vaikai aktyviai prižiūri aplinką,
--	--	--	--

		ir gamtinei aplinkai, išreiškdamas jį veikloje ir kūryboje.	rūšiuoja, paaiškina, kodėl tai svarbu. vaikai aptaria, kaip jų veiksmai (panaudojimas, priežiūra) veikia augalus, gyvūnus ir bendrą aplinką.
--	--	---	--

Vertybinė nuostata. Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.
Esminis gebėjimas. Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius.

AŠ KALBŲ PASAULYJE

Pasiekimų sritis	1,5 - 3 metų vaiko pasiekimų žingsniai	4 - 6 metų vaiko pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Kalbų supratimas	- Klausosi ir mimika, gestais, kalba reaguoja į suaugusiųjų ir vaikų kalbėjimą, supranta ir reaguoja į artimiausios aplinkos daiktų pavadinimus, paprašytas atlieka jam žinomą veiksmą. - Supranta 2–3 žodžių vientisinius sakinius ir klausimus; po kelių pakartojimų įsidėmi paprastus naujus žodžius. - Trumpam susikaupia klausydamas suaugusiojo ar kitų vaikų. - Pradedą atpažinti mėgstamas knygeles, nori, kad jas paskaitytų; pats varto ir žiūrinėja knygeles, parodo suaugusiojo	- Išklausoma, supranta ir reaguoja į tai, ką jam sako, aiškina suaugusysis ar vaikas įvairiose komunikacinėse situacijose. - Supranta tą pačią mintį, idėją, jausmą, išreikštą skirtingais būdais: vaizdiniu arba garso kūriniu, kūno kalba, žodine ir simboline raiška. - Aktyviai klausosi tiesiogiai atliekamų ir įrašytų, skaitomų, pasakojamų, deklamuojamų ir dainuojamų kūrinių, įvairaus stiliaus ir turinio tekstų apie aplinką, įvykius, reiškinius. - Domisi ir atkreipia dėmesį į rašytinės kalbos elementus.	Vaikai iki 3 metų : - Ugdosi kalbos suvokimo gebėjimus, bendraudami su suaugusiaisiais ir kitais vaikais. - Atkreipia dėmesį į kalbėjimą, plečia pasyvų ir aktyvų žodyną. - Vaikai verbaline arba neverbaline komunikacija reaguoja išgirdę mokytojo kreipimąsi, jo kalbinami, klausinėjami, prašomi. - Žodinės kalbos suvokimo gebėjimus vaikai ugdo dalyvaudami mokytojo, savo, draugų inicijuojamuose

	įvardytus objektus paveikslėliuose; stebi rašančiuosius, bando palikti ženklus popieriuje, smėlyje. • Supranta girdimus nesudėtingus trumpus tekstus: išitraukia į žaidimus, kartoja dainelių, skanduočių skiemenis, žodžius, emocijomis ir judesiais atliepia eilėraščio tekstą ir pasakojimą. • Vartoja 3–4 žodžių sakinius, klausimus, kurie prasideda žodžiais: „kas“, „ką“, „kur“, „kiek“, du vienas paskui kitą sekančius prašymus. • Reaguoja į išgirstus ritmo darinius, intonavimą, supranta kūno kalbą, mimiką, dažnai naudojamų gestų, simbolių paveikslėlių, ženklų prasmę. • Varto knygeles, skiria paveikslėlius nuo teksto, klausia, kas parašyta arba prašo paskaityti, geba sieti paveikslėliuose vaizduojamus objektus su konkrečiais aplinkos daiktais.	• Atpažįsta tą pačią mintį, idėją, jausmą, išreikštą skirtingais būdais: vaizdiniu arba garso kūrinio, kūno kalba, žodine ir simboliškai raiška. • Supranta, kad kalbos garsai žymimi raidėmis; atpažįsta savo vardo raides, pastebi žodžius, prasidedančius ta pačia raide, įvardija kai kurias asmeniškai aktualias raides. • Klausosi draugų ir savo kalbos įrašų; supranta pajuokavimus, dviprasmybes, erzinius. • Atpažįsta, kokie integruoti raiškos būdai ir priemonės buvo panaudoti perteikiant jausmą, idėją ar mintį. • Supranta, kad raštas yra sistema, turinti taisykles, suaugusiojo skaitomą tekstą knygoje seka akimis ar pirštu iš kairės į dešinę, iš viršaus į apačią; supranta, kad garsai ir raidės sudaro žodį, atpažįsta nuo kelių iki keliolikos abėcėlės raidžių;	vaidmenų žaidimuose, žaidimuose su žaislais ir įvairiomis priemonėmis bei kitose žaismės situacijose. • Pasitelkdami įvairius ženklus ir gestus, simboliškai išreiškia mintį, parodo mąstymo būdą. 4 - 6 metų vaikai : • Aktyviai išitraukdami į bendravimą su mokytoju ir kitais vaikais veiktis, kalbos garsų žaidimus, eilėraščių, dainų, pasakojimų, pasakų gimtą ir kitomis kalbomis klausymąsi, plėtoja kalbos supratimą. • Atranda žodžių prasmes, ugdosi trumpalaikę ir ilgalaikę atmintį, kalbinę vaizduotę, skatinančią mintis išreikšti žodžiais. • Žodinės kalbos supratimą ugdosi dalyvaudami grupinėse veiklose, kuriose aktyviai bendrauja. • Vaikų žaidimai, kuriuose plėtojami
--	--	---	---

	Išklauso trumpus skaitomus, pasakojamus ar dainuojamus tekstus, girdėto kūrinio prasmę atskleidžia vaidindamas, žaisdamas ar pasakydamas keletą žodžių.	pradeda skirti paprastos garsinės sandaros žodžius sudarančius garsus, skiemenis. Domisi įvairiais rašytiniais tektais, iš iliustracijų ir vieno kito atpažįstamo žodžio supranta jų siužetą; supranta jam skaitomų sudėtingesnių tekstų turinį, įvykių eigą, numato, kas tekste galėtų įvykti toliau.	kasdienio gyvenimo arba netikėti fantazijos pasaulio siužetai, padeda vaikams ugdytis žodinės kalbos supratimą. Vaikai atpažįsta gestus, mimikas ir į jas reaguoja žodine arba nežodine raiška, demonstruodami augantį kritinį mąstymą apie tai, ką mato ir girdi.
--	---	---	---

Vertybinė nuostata. Domisi verbaliniais ir neverbaliniais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklausyti ir suprasti kitą.

Esminis gebėjimas. Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.

Kalbinė raiška	- Kartoja naujus garsus, žodžius, ženklus, gestus, žaidžia garsais ir žodžiais. - Žodžio ir gesto sakiniiais, vienažodžiais ar dvižodžiais sakiniiais kalba apie tai, ką mato ir girdi, kas atsitiko. 2–3 žodžių vientisiniais sakiniiais kalba ir klausinėja apie tai, ką mato ir girdi. - Domisi laidomis, animaciniais filmais vaikams, kalba apie juos.	3-5 žodžių vientisiniais sakiniiais kalba pats sau ir kitam, klausinėja, užkalbina, prašo, kreipiasi, laikydamasis elementarių kalbinio bendravimo normų; kalba ir pasakoja apie tai, ką jaučia ir jautė, veikia ir veikė; taisyklingai taria daugumą gimtosios kalbos žodžių garsų. - Deklamuoja trumpus eilėraščius, atpasakoja trumpas pasakas, žinomų knygų turinį.	Vaikai iki 3 metų : - Vaikai kartu su suaugusiuoju varto paveikslėlių knygas, žiūri iliustracijas, klausosi pasakojimų, rodo daiktus paveikslėliuose, bando juos atpažinti ir susieti su žodžiais. - Vaikų mąstymo ir kalbos raidą skatina amžių atitinkančių tekstų, eilėraščių, pasakų skaitymas, istorijų pasakojimas siejamas, su
-----------------------	--	--	---

	• Atsako į paprastus klausimus; vartoja kelias dažniausias mandagumo frazes. Taisyklingai vartoja kai kurias gramatines formas. • Suaugusiojo padedamas kartoja girdėtus eiliuotų tekstų ar dainų fragmentus. • Stebi ir mėgdžioja rašančius suaugusiuosius: imituoja, brauko, keverzoja, piešinėja, palikdamas ženklus.	• Domisi galimybe rašyti (ranka, kompiuteriu, planšetiniu kompiuteriu), bando kopijuoti matomus simbolius, raides, skaičius; raides ir simbolius pradeda naudoti įvairioje veikloje. • Natūraliai kitiems kalba apie tai, ką žino, veikia ar veikė, kas vyksta ar vyko, ko nori, tikisi, nesupratus paaiškina, pakartoja; laisvai kalba sudėtiniais sakiniais, žodžius į sakinius jungia laikydamasis perprastų kalbos taisyklių. • Pasakoja, kalbasi apie matytus animacinius filmus, žaistus žaidimus, skaitytas knygas, papasakoja 2–3 pagrindinius įvykius iš gerai žinomos istorijos, išlaikydamas jų eiliškumą, įvardija veikėjų bruožus. • Išsako savo patirtį, norus, svajones, pasiūlymus, svarstymus, pristato, aiškinasi, tariasi, diskutuoja; vartoja	vaizdine informacija. • Mėgdžiojimu, skiemenų ar žodžių pakartojimais, veiksmiais, mimika ir pantomimika dalyvauja paprastuose žodiniuose žaidimuose. • Suaugusiojo padedami kartoja girdėtus trumpus kūrinėlius, dalyvauja pokalbiuose, kelių žodžių vientisiniais sakiniais kalba apie save, savo norus, poreikius, išgyvenimus, pasakoja apie tai, ką mato ir girdi, vartoja paprastas mandagumo frazes, formuluodami sakinius, taiko pagrindines gramatikos taisykles. • Vaikų poreikį bendrauti, išreikšti norus ir mintis skatina dienos įvykių ir pasikartojančių veiklų aptarimas. • Domisi skirtinga kalbine raiška: klausosi dainelių, pasakų, eilėraščių įvairiomis
--	--	--	--

		mandagumo ir vaizdingus žodžius. • Kuria, pasakoja istorijas su pradžia, eiga ir pabaiga; atpasakoja girdėtas istorijas, nuosekliai paminėdamas pagrindinius įvykius. • Kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, spausdintinėmis raidėmis rašo savo vardą, kelis žodžius.	kalbomis, atpažįsta skirtingą kalbėjimo būdą, rodo susidomėjimą garsais ir jų skambesiu. 4 - 6 metų vaikai: • Įsitraukia į veiklas, susijusias su simboliu ir rašytine raiška, kopijuoja ženklus ar nesudėtingus paveikslėlius pagal pavyzdį ar iš atminties. • Vartoja paprastos konstrukcijos gramatiškai taisyklingus sakinius, taisyklingai taria daugumą gimtosios kalbos garsų, atpažįsta garsus žodyje, skiria gimtosios kalbos žodžius nuo išgirstų kitos kalbos žodžių. • Dalyvaujant mokytojo inicijuojamose veiklose, padedančiose pažinti pasaulį, vaikai mokosi kelti klausimus. • Bando vartoti naujai sužinotas sąvokas, vaizdingus žodžius, argumentuoti,
--	--	---	---

			plėtoti diskusijas, reflektuoti savo patirtį, žodinę raišką papildydami išradingais gestais, judesiais, mimika.
--	--	--	---

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas.

Esminis gebėjimas. Naudodamas verbalinę ir neverbalinės raiškos priemones, dalijasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, išitraukia į pokalbį, pasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą.

KURIU IR IŠREIŠKIU

Pasiekimų sritis	1,5 - 3 metų vaiko pasiekimų žingsneliai	4 - 6 metų vaiko pasiekimų žingsneliai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Estetinis suvokimas	- Atviras naujiems potyriams, džiaugiasi išitraukęs į naujas raiškos formas. - Skirtingai reaguoja į gamtos ir žmogaus sukurtus objektus ir reiškinius, intuityviai mėgdžioja tai, kas jam patinka. - Turi savo nuomonę (patinka, nepatinka) apie savo ir kitų kūrybą ir aplinką. - Emocingai reaguoja girdėdamas garsų, intonacijų sąskambį, stebėdamas savo ir kitų piešinius, paveikslus, šokių judesius, gamtos objektus ir reiškinius. - Džiaugiasi, rodo, ką nors sako kitiems apie savo kūrybą.	- Džiaugiasi, gėrisi menine veikla, noriai dainuoja, šoka, vaidina, piešia, su nuostaba stebi gamtos ir aplinkos grožį, pasako savo įspūdžius. - Pasakoja apie matytus dailės kūrinius, išgirstą muziką, matytą vaidinimą, šokį, jų siužetus, veikėjus, nuotaiką; gamtoje ir žmogaus sukurtoje aplinkoje kilusius vaizdinius. - Igyvendindamas naujas kūrybines idėjas nebijo eksperimentuoti, laužyti taisykles ir normas, žaismingai stulbinti. - Atpažįsta meno paskirtis ir kontekstus, patirtus	Vaikai iki 3 metų: - Žaisdami ir eksperimentuodami vidaus ir lauko aplinkose, įvairiose situacijose kalbinami mokytojo, vaikai įgyja vis daugiau patirties pasirinktu būdu. - Stebi ir tyrinėja aplinkos objektus ir reiškinius, patraukiančius jų dėmesį savo vizualinėmis savybėmis. - Stebi ir reaguoja į mokytojo santykį su aplinkos objektais. - Spontaniškai tyrinėja mokytojo pasiūlytas vizualinės raiškos priemones: jas liečia, judina,

		meno kūrinį susieja su savo asmenine raiška. • Vertina savo ir kitų kūrybinę veiklą, pasakydamas vieną kitą argumentą.	brauko, spaudo, teploja dažais, pirštukais, pastebi pėdsaką, spalvą, liniją, dėmę, pajaučia tekstūrą, skirtingų faktūrų medžiagiškumo paviršius. • Žaisdami su skirtingų dvimačių ir trimačių formų objektais, įvairiomis figūromis, čiupinėdami, minkydami, stebėdami juos realioje ir virtualioje erdvėje, atranda erdvinį pasaulį ir erdvinės raiškos galimybes. 4 - 6 metų vaikai: • Vaikų vizualusis ir pirmųjų meninių sąvokų žodynas gausėja, kai mokytojai tyrinėjimo metu komentuoja vaizdus, įvardija spalvas, formas, faktūras, estetinius potyrius. • Vaikų vizualaus pasaulio savybių tyrinėjimą skatina kontrastingos aplinkos, lankymasis meno galerijose,
--	--	---	---

			parodose, muziejuose, kokybiškos animacijos, kino žiūrėjimas, patiriant įvairius vaizduojamojo meno stilius, žanrus, formas. • Vizualinių raiškos priemonių ir įrankių įvairovė, jų tyrinėjimas ir kūrybinis veikimas skatina vaikų grafinę ir spalvinę raišką. • Vaikų spalvinę, grafinę ir erdvinę vizualinę raišką ikimokykliniame ugdyme yra integrati.
--	--	--	---

Vertybinių nuostatų. Domisi, gėrįsi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka.

Esminis gebėjimas. Susipažįsta su įvairiais gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškiniiais, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.

Meninė raiška	• Noriai čiumpa įvairias vizualinės raiškos priemones: rašiklius, tešlą, dažus ir pan. • Žaidžia grafinės raiškos priemonėmis, išgaudamas skirtingus pėdsakus: taškus, įvairių kryptų brūkšnius, linijas. • Žaisdamas su erdvinėmis ir	• Noriai, drąsiai išbando naujas vizualinės raiškos priemones, medžiagas, jas tyrinėja. • Pradeda planuoti kūrybinį procesą: pasirenka norimas priemones, medžiagas, numato vyksmo eigą, kurią veikdamas gali keisti. Piešia, tapo, modeliuoja, lipdo erdvinius kūrinius,	Vaikai iki 3 metų: • Spontaniškai tyrinėja mokytojo pasiūlytas vizualinės raiškos priemones. • Erdvinę raišką lavėja jiems spontaniškai žaidžiant su erdvinei vizualinei raiškai skirtomis priemonėmis ir medžiagomis.
----------------------	--	--	---

	grafinėmis priemonėmis ir medžiagomis, tyrinėja, mėgaujasi skirtingais potyriais. • Kuria statinius, lipdinius, keverzones ar galvakojus. • Grafinius ir erdvinius kūrinius palydi garsais, veiksmiais, sava kalba. • Čiauska nereguliariais ritmo dariniais, spontaniškai žaidžia balso intonacijomis, sutelkia dėmesį į muzikos ir aplinkos garsus, juos mėgdžioja. • Imituoja kai kuriuos pažįstamus melodinius ir ritminius darinius. Atkartoja dainų fragmentus. • Dėmesingai klauso trumpų muzikos kūrinių ir reaguoja judesiu, ritmiškai ploja, trepsi, pagroja mušamaisiais instrumentais. • Apžiūrinėja, tyrinėja muzikos instrumentus, aplinkos daiktus, jais išgauna garsus. Eksperimentuoja balsu: kuria ir rečituoja savitus	jungia skirtingas formas į bendrą objektą. Išbando skaitmenines programėles kaip kūrybos įrankį (piešti, fotografuoti). • Pastebi ir komentuoja kitų kūrybą, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas dailės sąvokas. • Eksperimentuoja sudėtingesnėmis dailės technikomis. • Turi išankstinį kūrybinį sumanymą, nuosekliai bando jį įgyvendinti, įgyvendindamas įvairias idėjas dažniausiai tikslingai pasirenka dailės priemones ir technikas. Kartu su kitais kuria bendrus dailės darbus. • Komentuoja ir kitaip reiškia nuomonę apie savo, kitų vaikų, menininkų darbus. • Samprotauja apie dailės kūrinių paskirtį. Supranta, kad yra skirtingos dailės rūšys. • Aiškiai skiria kalbėjimą nuo dainavimo, tyrinėja savo balso galimybes. Tyrinėja	• Geba mąstyti melodiniais ir ritminiais dariniais. Turtinančioje muzikinėje aplinkoje vaikai mokosi vis tiksliau suvokti, imituoti ir atskirti ritminius bei melodinius darinius, įgydami muzikos kalbos pradmenis. Patirdami ir įvardydami muzikos sąvokas (aukštai – žemai; garsiai – tyliai; ilgas – trumpas; tas pats – skirtingas; linksmas – liūdnas). • Dailės raiška padeda atrasti ir plėtoti vaikų autentišką vaizdavimo stilių. • Klausydamiesi dainavimo be teksto, vaikai labiau susitelkia į muziką, ne į žodžius. 4 - 6 metų vaikai : • Vizualinių raiškos priemonių ir įrankių įvairovė, jų tyrinėjimas ir kūrybinis veikimas skatina vaikų grafinę ir spalvinę raišką. • Drąsinami, palaikomi
--	---	---	--

	žodžius; paskatintas kūnu išgauna garsus, išbando naujus judesius, tinkančius dainuojant ar klausant muzikos. • Dainuoja nesudėtingas daineles, jų tekstą interpretuoja kūno judesiais. • Groja lengvai įvaldomais melodiniais ir mušamaisiais instrumentais. Juda (su priemonėmis ir be jų) klausydamas ir kurdamas. • Noriai muzikuoja individualiai ir grupėje. • Tyrinėja judėjimo kryptis, atlieka keletą skirtingų judesių stovėdamas vietoje, persikeldamas erdvėje; šoka naudodamas priemones. • Mėgdžioja matytus ir patirtus žaidimų judesius, atlieka ritmiškus, į šoki panašius judesius, derina dviejų natūralių judesių seką (bėga, sustoja; linguoja, mojuoja). • Atlieka paprastus ratelius ir dainuojamuosius	įvairesnius garso išgavimo būdus pasitelkdamas kūno perkusiją, gamtos medžiagas, muzikos instrumentus ir kitus daiktus; skanduoja, ploja, išbando sudėtingesnius judesius. • Individualiai ir su kitais dainuoja autorines ir liaudies dainas dažniausiai tiksliai intonuodamas. Instrumentais ar kūno perkusija groja nustatytu pulsu ir pakartoja trumpus ritminius bei melodinius darinius. • Judesį derina su dainavimu, ritmišku skandavimu, judesiais atliepia muzikos nuotaiką, tempą ir stilių. • Žaisdamas, tyrinėdamas skiria ir palygina vokalinėje bei instrumentinėje muzikoje naudojamus kontrastus (aukštai – žemai, garsiai – tyliai, ilgas – trumpas, linksmas – liūdnas). • Dažniausiai taisyklingai intonuoja garso aukštį, taisyklingiau	įgyvendina savo kūrybines mintis ir idėjas, renkami priemonės, įrankius bei technikas grafinei ir spalvinei raiškai, siekia savitai ir detalai išbaigti savo kūrybinius darbus. • Vaikai patiria džiaugsmą kurdami įvairias dvimates ir trimates figūras, objektus ir kompozicijas iš įvairaus dydžio įprastų ir netikėtų priemonių bei medžiagų. • Plečia dainų ir skanduočių repertuarą, mokosi atskirti, ar garsai, dariniai ir melodijos yra panašios, ar skirtingos, atpažįsta anksčiau girdėtas melodijas, gali parodyti melodijos slinktį bei kontūrą, suvokia tonacijos centrą. • Judesiu vaikai rodo muzikinę frazę, vis geriau imituoja pažįstamą medžiagą, gerina kvėpavimo įgūdžius, plečia vokalinį diapazoną, spontaniškai dainuoja dainas,
--	--	--	--

	žaidimus, bandydamas nustatyta kryptimi koordinuotai judėti su kitais. Vienu metu judina kelias kūno dalis. • Išbando balso, kūno ir mimikos raiškas ir priemones, siekdamas emocinio poveikio aplinkiniams pasirenka pritarimo sulaukusias raiškas. • Vaidmenų žaidimų metu tyrinėja pažįstamas socialines situacijas, girdėtų pasakų epizodus, sąmoningai pasirenka patrauklius vaidmenis. • Režisūriniuose ir siužetiniuose vaidmenų žaidimuose pradeda tikslingai kurti „dramatiškas situacijas“ per personažų susidūrimus, neįtikėtinus įvykius, improvizuotus dialogus; kurdamas vaidmenį pasitelkia įvairų rekvizitą, grimą, muzikavimą, šokį. • Kuria lėlių, šokio, dramos, operos	artikuliuoja, pradeda valdyti kvėpavimą. Atsako dainuodamas aidu. Judesiu parodo ritmo ir melodijos ypatumus (garso trukmę, garsumą, aukštį, melodijos slinktį ir kontūrą, ritmo pulsą). • Pavadina keletą muzikos instrumentų, atpažįsta kai kuriuos tembrus. • Tyrinėdamas ir išbandydamas garsų pasaulį balsu, instrumentais ir aplinkoje esančiais daiktais, lygina, apibūdina, grupuoja garsus. • Išbando grojimą smulkesnės motorikos įgūdžių reikalaujančiais muzikos instrumentais. • Kuria ritminius ir melodinius darinius, improvizuoja ir komponuoja jungdamas kelis atskirus muzikos elementus. • Kuria garsinius fonus ir perkusinius akompanimentus. • Dalinasi įspūdžiais, užduoda klausimus apie matytus koncertus, aptaria	kuriose juntamas metras, pasikartojantys ritmo dariniai ir tonacija. • Groja nustatytu pulsu, instrumentais pakartoja trumpus ritmo darinius. • Muzikuodami su kitais vaikais tinkamai elgiasi ir klausosi, kaip jų indėlis dera su kitais. • Klausosi muzikos mokytojų taikant įvairius aktyvaus dalyvavimo metodus: piešdami, judėdami su priemonėmis ir be jų, pritardami instrumentais ar kūno perkusija. • Klausosi mokytojų parinktos įvairių stilių, epochų ir kultūrų muzikos, kad būtų kuriama turtinga muzikinė aplinka ir dedamas pagrindas platesniems muzikiniams pasirinkimams, formuojamas estetikos pojūtis. • Muzika taip pat pasitelkiama atsipalaidavimui, aktyvinimui,
--	--	--	---

	„spektaklius“ kartu su kitais vaikais, drąsiai improvizuoja „bendraudamas“ su jų kuriamais veikėjais; drauge su mokytojais ir vaikais dalyvauja improvizacinio pobūdžio teatralizuotuose renginiuose ir juose prisiima skirtingus vaidmenis.	atlikėjų ir klausytojų vaidmenis gyvai atliekant muziką. • Bando išreikšti judėjimui būdingas savybes: tėkmę (tęstinę, pulsuojančią), erdvę (asmeninę ir bendrą), svorį (sunkiai, lengvai), laiką (greitai, lėtai). Išbando naujus šokio judesius: šokinėja abiem kojomis, šuoliuoja pristatomuoju žingsniu (galopu), šokuoja keisdamas kojas. • Juda rateliu dešinėn ar kairėn, pirmyn, atgal, įsivaizduojama linija. Šoka ritmiškai, reaguoja į muzikos pasikeitimus, šokdamas valdo savo kūną. • Šokdamas išlaiko pusiausvyrą, reguliarių ir gilų kvėpavimą. Kuria šokio kompozicijas iš penkių šešių skambančių muzikai tinkamų judesių, derindamas judesius stovint vietoje ir keičiant padėtį erdvėje. • Šoka sudėtingesnius autorinius ir liaudies šokius bei ratelius	nusiraminiui ir kitokioms nuotaikoms reguliuoti. • Juda natūraliai, džiaugsmingai, jų judesys yra spontaniškas, neturintis struktūros. Judesio kalba jie išreiškia savo mintis ir emocijas, pažįsta pasaulį per fizinę ir jutiminę patirtį. • Palankioje erdvėje judėdamas vaikas pradeda jausti laiką – suvokia laiko trukmę, supranta judėjimo tempą, juda greitai arba lėtai, jaučia ritmą, instinktyviai šokinėja pagal tolygų ritmą. • Vaikai judėdami mėgaujasi įvairiais judesiais, padedami mokytojų, tyrinėja tempą, ritmą, dinamiką ir erdvę, susipažįsta su judėjimo įvairove, patiria judesio elementus ir jų derinius, susieja spontaniškus judesius su šokio elementais. • Naudoja laisvus tekamuosius judesius, kurie
--	---	---	--

		(tiltelius, grandinėles). Improvizuodamas ir kurdamas kompozicijas perteikia temą, siužetą ar pasirinktą nuotaiką, įtraukdamas šokio judesiui būdingas ypatybes.	padedą kontroliuoti kūno energiją ir įtampą. Augdami ir judėdami vaikai mokosi valdyti savo kūną: judėti ta pačia puse, išlaikyti pusiausvyrą, demonstruoti lankstumą, reguliarių ir gilų kvėpavimą. • Šokdami šokius susipažįsta su įvairiomis kultūromis, jas patiria, taip pat atranda skirtingus mokymosi būdus (šokti vienam, šokti poroje, šokti ratelyje ir kt.). • Mokydamiesi šokių, vaikai supranta jų kompoziciją (šokio žingsnius, sekas, stilių, judėjimo kryptį, erdvę), stebi kitus, derina šokio meną su kitais menais ir kalba, nusako šokio tempą, nuotaiką.
Vertybinių nuostatų. Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. Esminis gebėjimas. Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis.			
Gebėjimas žaisti	• Pamėgdžioja suaugusįjį, siekia jo dėmesio ir palaikymo, džiaugiasi bendrais	• Žaisdamas su kitais derina žaidybinius veiksmus, kalba, kaip atliks vaidmenį, aptaria žaidimo eigą	Vaikai iki 3 metų : • Pradedą žaisti mokytojui su juo inicijuojant

	žaidimais, juos nuolat kartoja. • Drąsiai juda erdvėje, tyrinėja supančią aplinką, eksperimentuoja su įvairiais žaislais ir daiktais. • Žaidžia su suaugusiuoju ar kitu vaiku, derina savo veiksmus su kito žaidėjo veiksmais. • Tikslingai renkasi žaislus, pasirenka arba pats susikuria erdvę žaidimui. • Kartodamas veiksmus žaidžia vieną išiminsį įvykį, jungia du tris žaidybinius veiksmus į paprastą kasdienį siužetą. • Individualiai ar dviese žaidžia paprastą režisūrinį ar vaidmenų žaidimą, laikosi žaidimo vaidmens taisyklių.	ir šnekėdamas sprendžia nesutarimus. • Drauge su kitais tikslingai kuria žaidimo erdvę, pritaiko vietą, atsirenka žaidimui reikalingas priemones, žaislus. • Geba laikytis žaidime priimto vaidmens, siekia tiksliai atlikti pasirinkto vaidmens funkcijas, turi mėgstamą vaidmenį. • Sėkmingai sąveikauja tarpusavyje, buriasi į didesnes 3–5 vaikų grupes. • Drauge su kitais vaikais plėtoja tęstinius siužetinius vaidmenų žaidimus. Žaisdamas improvizuoja, kuria vis sudėtingesnius siužetus, kuriose susipina realios patirtys su fantastiniais elementais ir personažais. • Padedamas labiau įgudusių vaikų ar suaugusiųjų pradeda laikytis simbolinių žaidimo taisyklių. • Mokytojo paskatintas, lengvai įsitraukia į	paprastą žaidimą, palaipsniui į jį įtraukiant daugiau žaidėjų ir pamažu perleidžiant žaidimo iniciatyvą patiems vaikams. • Iki 3 metų vaikams žaidžiant nuolat, jų gebėjimai tobulėja, jie ima žaisti didesnėse grupelėse, išmoksta tikslingai kurti žaidimo erdves ir konstruoti sudėtingesnius žaidimo siužetus. • Mokytojo paskatinti, gerai žaidžiantys vaikai nesunkiai jungiasi į kolektyvinius režisūrinius žaidimus kurdami ilgalaikius žaidimo pasaulius. 4 - 6 metų vaikai : • Įgudę žaisti žaidimus su taisyklėmis noriai žaidžia mokytojo pasiūlytus didaktinius ugdomojo pobūdžio žaidimus ir patys pradeda juos kurti patys. • Savarankiškai žaisdami ir kurdami vis naujus žaidimus sutelkia visus savo gebėjimus,
--	---	--	--

		kolektyvinius režisūrinius žaidimus, kuria naratyvinius žaidimų pasaulius. • Žaisdamas su kitais lanksčiai kaitalioja vaidmenis, kontroliuoja savo ir kitų veiksmus, konstruktyviai sprendžia kylančius nesutarimus. • Laikosi taisyklių dalyvaudamas kolektyviniuose sportiniuose, judriuose ir didaktiniuose žaidimuose.	atskleidžia savo pomėgius ir stiprybes.
--	--	--	---

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą.

Esminis gebėjimas. Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.

TYRINĖJU IR PAŽIŪSTU APLINKĄ

Pasiekimų sritis	1,5 - 3 metų vaiko pasiekimų žingsneliai	4 - 6 metų vaiko pasiekimų žingsneliai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Matematinis mąstymas	• Supranta, kad žodžiai „vienas“, „du“, „trys“ siejami su atitinkamu daiktų skaičiumi. Į klausimą „Kiek?“ atsako „vienas“, „du“ arba „mažai“, didesnę nei dviejų daiktų kiekį įvardija žodžiu „daug“. • Mažesnius objektus įdeda į didesnius, surikiuoja du tris daiktus pagal dydį.	• Nuosekliai įvardija skaičius 0, 1, 2, 3, 4, 5, atpažįsta skaitmenis ir bando juos parašyti. Skaičiuoja daiktus, kiekį susieja su skaičiumi. Žymi, skaičiuoja stebimus objektus, padedamas mokytojo pavaizduoja juos grafine išraiška. • Atrenka vienodo ilgio, aukščio,	Vaikai iki 3 metų : • Daiktų pasaulį pažįsta ir atpažįsta visais jautimais, padedančiais suvokti daiktų spalvą, formą, garsą, kvapą, skonį, tekstūrą. • Pasirinktus daiktus laisvai rūšiuoja, skirsto į kategorijas: pagal dydį, formą, spalvą, tekstūrą,

	• Nuosekliai įvardija skaičius 1, 2, 3, atpažįsta ir susieja įvairias „matomų skaičių“ išraiškas (rankos pirštai, taškai, brūkšneliai), paduoda tiek daiktų, kiek prašoma. Supranta, ką reiškia būti pirmam, antram. • Tapatina, atrenka kelis daiktus pagal spalvą, formą. • Ieško ryšio tarp įvairių daiktų, sudėlioja objektų rinkinius pagal didumą į vieną eilę. • Kopijuoja dviejų elementų sekas vaizdines, garsines, judesio.	pločio, tūrio daiktus. Dažniausiai taiko tiesioginę palyginimą. • Paprašytas teisingai parodo bent tris geometrines figūras apskritimą, skritulį, kvadratą, trikampį, rutulį, kubą. Kasdienėse veiklose pradeda vartoti žodžius: pirmyn – atgal, kairėn – dešinėn, aukštyn – žemyn. • Nuosekliai įvardija skaičius nuo 0 iki 9, juos parašo skaitmenimis. Apskaičiuodamas kiekius, juos palygindamas pasirenka ir taiko kelis skirtingus skaičiavimo būdus. • Nukopijuoja, pratęsia, sukuria seką iš dviejų pasikartojančių elementų. • Nematodamas gali pasakyti, kuris iš dviejų pažįstamų objektų sunkesnis, aukštesnis. • Palygina du, tris mažai besiskiriančius išmatuojamus dydžius, randa žodžių nedideliame skirtumei apibūdinti.	pradeda rūšiuoti pagal du požymius. • Tyrinėja artimiausios aplinkos daiktų požymius ir medžiagiškumą. 4 - 6 metų vaikai : • Vaikai daiktus pažįsta juos stebėdami, sugretindami, palygindami, grupuodami, rikiuodami nuo mažiausio iki didžiausio, komponuodami, konstruodami. • Mokytojo padedami, ieško panašumų ir skirtumų, sprendžia iškilusias problemas. • Veikdami su daiktais, vaikai mokosi sutelkti dėmesį, mąstyti, prisiminti, tausoti daiktus, ugdomi kantrybę, savikontrolę. • Nuolatinė veikla su daiktais lavina vaikų gebėjimą koncentruoti žvilgsnį, rankų ir akių koordinaciją. • Vaikai pastebi daiktų seką eidami į
--	--	---	---

		• Apibūdina, kaip vienas kito atžvilgiu yra išsidėstę matomi daiktai. Išgirdęs ar pamatęs pakeistos krypties judėjimo planą, jį iš atminties įvykdo, atkuria, geba pasakyti ir bando pavaizduoti, kaip reikėtų sugrįžti (judėti atbuline tvarka).	mokyklą, kur nors važiuodami: kelio ženklas, šviesoforas, perėja.
Vertybinė nuostata. Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais. Esminis gebėjimas. Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti.			
Skaitmeninis sumanumas	• Susidomi grupėje esančiais išmaniaisiais žaislais be ekranų, spaudo, liečia, purto ir kt. siekdamas efekto. • Žaisdamas pradeda paeiliui atlikti dviejų vaikui suprantamų veiksmų sekas (pvz., trepsėti ir ploti). • Žaidžia mokykloje esančiais įvairiais išmaniaisiais žaislais be ekranų (pvz., robotukais), naudodamas pagrindines jų paleidimo ir veikimo funkcijas. • Žodžiais, garsažodžiais, veiksmais parodo kasdienių darbų ir veiklų atlikimo žingsnių eiliškumą,	• Atliepia, komentuoja įvairiomis formomis (vaizdo, garso įrašai, animacijos, interaktyvios programėlės ir kt.) pateikiamą informaciją. • Vartoja kai kuriuos su technologijų naudojimu susijusius žodžius, pasakoja apie interaktyvią knygelę, programėlę, žaidimą. • Mokytojui prižiūrint ir padedant su kitais bendrauja skaitmeninėmis technologijomis. • Mokytojo padedamas ir prižiūrimas naudojami įvairių išmaniųjų įrenginių	Vaikai iki 3 metų : • Žaisdami, tyrinėdami aplinką, domisi grupėje ir mokykloje esančiais įvairiais jų amžių atitinkančiais išmaniaisiais daiktais: žaislais, robotukais, rašikliais. • Žaisdami atlieka dviejų ne sudėtingų, jiems suprantamų veiksmų sekas paimti kamuolį ir paduoti draugui, linguoti ir ploti, dėlioti kaladėles. 4 - 6 metų vaikai : • Iki 30 min per dieną, mokytojų padedami praleidžiamą prie

	atlieka mokytojo ar kitų vaikų sakomas komandas. • Pradedą laikytis paprasčiausių išmaniųjų žaislų, daiktų saugaus naudojimo taisyklių.	valdymo priemonėmis. • Paaškina ir suaugusiojo padedamas laikosi pagrindinių bendravimo ir saugaus naudojimosi skaitmeniniais įrenginiais taisyklių. • Programavimo aplinkose kuria ir vykdo paprastas komandų sekas. • Pradedą suprasti, kaip valdomi robotai, išbandydamas sudarytą programą atpažįsta klaidas ir koreguoja veiksmų seką. • Mokytojo prižiūrimas pasirenka ir naudoja pagal amžių tinkamas interneto svetaines, programėles, kad galėtų atlikti projektines veiklas, kūrybines užduotis. • Supranta pagrindines skaitmeninio turinio (pvz., nuotraukų, piešinių, vaizdo įrašų) saugaus dalinimosi taisykles.	ekranų, naudojami jų amžių atitinkančiomis prasmingomis, ugdymą(si) papildančiomis skaitmeninėmis technologijomis ir skaitmeniniu turiniu. • Žaisdami mokosi žodines komandas pateikti vaizdiniais, garsiniais ir kitais simboliais bei atlikti jais žymimus veiksmus. • Veiksmų sekas problemoms spręsti suvokia ir elementariai taiko stebėdami, žaisdami, nagrinėdami ir įvardydami įvairių procesų, kasdienių darbų ir veiklų atlikimą žingsniais, veiksmų eiliškumą, susitarimus-taisykles.
Vertybė nuostata. Nusiteikę pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. Esminis gebėjimas. Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas.			

V. VAIKŲ UGDYMO(SI) PAŽANGA

Vaikų pasiekimai vertinami nuolat, stebint vaiką kasdienės veiklos metu, reflektuojant su vaiku, kaip jam sekasi ir kur reikėtų dar pasistengti. Nuolatinis informacijos rinkimas apie vaiko pasiekimus įvairiose veiklos srityse, mūsų mokykloje kaupiamas vaiko pasiekimų aplanke. Vaiko pasiekimams įvertinti yra taikomi stebėjimo, pokalbio ir kūrybinės veiklos analizės metodai. Vertinimas vyksta nuolat, tačiau dokumentuojama du kartus per metus: spalio - lapkričio ir balandžio – gegužės mėnesiais. Vaikų pasiekimų vertinimus mokytojai bei švietimo pagalbos specialistai, dokumentuoja elektroniniame dienynė „Mūsų darželis“. Pasiekimų vertinimo rezultatai su tėvais ar globėjais aptariami mokslo metų pradžioje, pabaigoje ir pagal poreikį. Vaikui pereinant iš vienos amžiaus grupės į kitą, informacija apie vaiko pasiekimus perduodama tos grupės mokytojoms.

VI. IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO TĘSTINUMAS IR DERMĖ

Atnaujinant ikimokyklinio ugdymo programą, mūsų mokykla siekia jos dermės ir tęstinumo su priešmokyklinio ugdymo bendrąja programa: svarbiausių ugdymo(si) principų atitiktis ir ugdymosi proceso kryptingumas – ugdymosi modeliavimas iš vaiko raidos ir ugdymosi perspektyvos. Ypač svarbus žaidimo pedagogikos ir patirtinio ugdymo taikymas, kurio tikslas – sudaryti sąlygas visų vaikų nuoseklių gebėjimų ir kompetencijų plėtojimui. Ikimokyklinio ugdymo laikotarpiu įgytos žinios ir įgūdžiai sudaro pagrindą tolesniam vaikų ugdymui priešmokykliniame etape.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Programa bus atnaujinama ir peržiūrima kas 3 metus arba pagal poreikį, keičiantis mokyklos struktūrai, remiantis naujausiais mokyklos įsivertinimo rezultatais.

Programos projekto atnaujinime dalyvavo 83% mokytojų. Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos projektas 2025 m. kovo mėn. 31 d. pristatytas bendruomenei.

ŠALTINIŲ SĄRAŠAS

1. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. (2023). *Dėl Ikimokyklinio ugdymo programos gairių patvirtinimo*, Nr. V-1142. Teisės aktų registras. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a>
2. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. (2004). *Dėl ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo patvirtinimo*, Nr. ISAK-1076. Teisės aktų registras. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.29193/asr>
3. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. (2023). *Ikimokyklinio ugdymo programa: Patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-3*. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b73dca50a0dd11eda06e9a4a8dd92fc1>
4. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. (2002). *Dėl priešmokyklinio ugdymo standartų patvirtinimo*, Nr. ISAK-1400. Teisės aktų registras. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.26397/asr>
5. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. (2023). *Ikimokyklinio ugdymo gairės*. Teisės aktų registras. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a>
6. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. (2024). *Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas*. Nacionalinė švietimo agentūra. <https://www.nsa.smsm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf>
7. Vilniaus miesto lopšelis-darželis „Giraitė“. (2017). *Ikimokyklinio ugdymo(si) programa „Ką pasėsi...“*.

PRIEDAI

UGDYMO(SI) SRITIES ĮSIVERTINIMO IŠVADOS

Mokyklos stipriosios veiklos sritys:

1. Žaidimas vertinamas kaip pagrindinė priemonė sėkmingam ugdymui(si) (4.3.1., 4.2.2.).
2. Mokytojų taikomos veiklos skatina ugdyti vaikų savireguliaciją ir savarankiškumą, mokytojas vadovaujasi dialogiško bendravimo principu (4.1.1.).
3. Mokytojai atliepia kiekvieno ugdytinio individualius poreikius (2.1.2., 2.3.3., 5.2.2.).
4. Ugdytiniai skatinami bendradarbiauti, dalintis žiniomis, patirtimi, idėjomis (2.2.3.).
5. Ugdymo(si) procese stebimi ir fiksuojami ugdytinių pasiekimai aptariami su tėvais (globėjais) (5.1.1., 5.1.3.).
6. Kuriam saugi ugdymo(si) aplinka, tikslingai parenkamos įvairios, pritaikytos pagal amžių ir poreikius ugdymo(si) priemonės (3.1.1., 3.1.2.).
7. Užtikrinant tęstinumą, mokytojas kuria atvirą, pasitikėjimu grįstą santykį su ugdytiniu (3.2.1.).
8. Kuriami lankstūs edukaciniai kontekstai (1.3.3.).
9. Mokyklos bendruomenėje skatinami lygiaverčiai santykiai (1.2.1.).
10. Teigiamas mokyklos mikroklimatas daro įtaką pozityviam mokinių elgesiui (1.3.1.).

Mokyklos tobulintinos veiklos sritys:

1. Tobulinant mokyklą įtraukiama visų bendruomenės narių nuomonė (strateginiai, metiniai planai, ugdymo programos grindžiami bendrai apmąstytu mokytojų, vaikų, tėvų, socialinių partnerių sutarimu) (7.1.1.).
2. Mokytojai bendradarbiauja tarpusavyje ir su kitais specialistais, siekdami pagerinti savo pedagoginę praktiką ir ugdymo kokybę (7.2.2.).
3. Tėvai (globėjai/rūpintojai) supažindinami su ugdymo programa, artimiausiais tikslais ir tariamasi dėl bendradarbiavimo tikslams pasiekti (6.2.1.).
4. Šeimoms suteikiama daugiau galimybių bendradarbiauti tarpusavyje, mokytis vieniems iš kitų, dalyvauti ugdymo procese (6.1.3.).
5. Mokytojas siekdamas praturtinti vaikų ugdymą(si), naudoja už mokyklos sienų esančius bendruomenės išteklius (3.3.4.).